Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/2365

2025 11 26

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2025/2365

2025 m. lapkričio 12 d.

dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos siekiant mažinti taršą mikroplastiku

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) mikroplastiko yra visur, jis yra patvarus ir nepaiso sienų. Jis daro žalą aplinkai ir yra potencialiai kenksmingas žmonių sveikatai. Mikroplastiko daroma žala aplinkai ir, galbūt, žmonių sveikatai gali būti dar didesnė, kai esama kenksmingų cheminių priedų ir kitų susirūpinimą keliančių medžiagų, pridėtų gamybos ir konvertavimo metu. Mikroplastikas lengvai pernešamas oru, sausumos paviršiniais vandenimis ir vandenynų srovėmis, tad jo mobilumas yra padėtį sunkinantis veiksnys. Jo aptinkama dirvožemyje, įskaitant žemės ūkio paskirties žemę, ežeruose, upėse, upių žiotyse, paplūdimiuose, lagūnose, jūrose, vandenynuose ir atokiuose, iki tol nepaliestuose regionuose. Jo buvimas dirvožemyje daro poveikį dirvožemio savybėms ir sukelia dirvožemio pokyčius, neigiamai veikiančius kai kurių augalų augimą. Mikroplastiko poveikis jūros aplinkai yra išsamiai užfiksuotas dokumentuose. Į jūros aplinką patekusio mikroplastiko surinkti beveik neįmanoma; yra žinoma, kad jį nuryja įvairūs organizmai ir gyvūnai, ir jis daro žalą biologinei įvairovei ir ekosistemoms. Plastiko granulių patvarumas vandens aplinkoje gali būti matuojamas dešimtmečiais, o laukinių jūros gyvūnų, ypač jūrų paukščių ir jūrų vėžlių, nurytos plastiko granulės gali fiziškai pakenkti arba sukelti gyvūno žūtį. Mikroplastikas taip pat prisideda prie klimato kaitos kaip papildomas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinis ir kaip papildomas spaudimo ekosistemoms veiksnys. Neatskiriama problemos dalis yra tai, kad mikroplastiko dalelės gali pernešti įsigėrusias nuodingąsias medžiagas ar patogeninius mikroorganizmus. Į žmonių organizmą mikroplastikas patenka per orą ir vartojamą maistą. Didėjantis informuotumas apie mikroplastiko buvimą maisto grandinėje gali sumažinti vartotojų pasitikėjimą ir turėti ekonominių padarinių. Galėtų būti daromas neigiamas ekonominis poveikis tokiai veiklai kaip komercinė žvejyba ir žemės ūkis, taip pat rekreacinė veikla ir turizmas vietovėse, paveiktose į aplinką išleisto mikroplastiko;

(2) 2019 m. balandžio 30 d. nuomonėje dėl taršos mikroplastiku keliamos rizikos aplinkai ir sveikatai Komisijos vyriausiųjų mokslinių patarėjų grupė pažymėjo, kad „yra rimtų priežasčių sunerimti ir imtis atsargumo priemonių“;

(3) plastiko granulės – tai bet kokios polimerų turinčios liejamosios medžiagos, kurios yra pirminės ar antrinės kilmės arba kartu pirminės ir antrinės kilmės, nepriklausomai nuo to, ar jos gautos iš biomasės arba yra skirtos ilgainiui biologiškai suirti. Plastiko granulės yra visų pirma skirtos naudoti gaminant plastikinius gaminius liejimo būdu, kuris apima liejimą *stricto sensu*, ekstruziją, putinimą, plėvelių formavimą, suspaudimą ar įpurškimą. Kita vertus, plastiko granulės gali būti naudojamos gaminant neplastikinius produktus, pavyzdžiui, lengvąjį betoną, kai tokios granulės chemiškai apgaubiamos matrica, arba, pavyzdžiui, asfaltą, kai jos fiziškai įterpiamos į produktą. Plastiko granulėse gali būti cheminių priedų, jos gali būti įvairiausių pavidalų ir formų, įskaitant plastiko daleles, grūdelius, drožles, dervas, cilindrus, rutuliukus, miltelius, mikromiltelius, mikrosferas ir aglomeratus. Jų skersmuo paprastai yra 2–5 mm, nors nedidelė plastiko granulių dalis yra mažesnės arba didesnės;

([1]) OL C, C/2024/2487, 2024 4 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2487/oj.
([2]) OL C, C/2024/3675, 2024 6 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3675/oj.
([3]) 2024 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2025 m. rugsėjo 22 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2025 m. spalio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

(4) plastiko granulių dulkės – tai plastiko granulių tvarkymo, malimo ar perdirbimo pramoninės liekanos, kurios nenaudojamos plastikinių gaminių gamybos operacijose ir todėl jų neapima šiame reglamente pateikta plastiko granulių apibrėžtis. Tokių dulkių susidarymo sunku išvengti, tačiau jį galima sumažinti iki minimumo. Tokios dulkės turėtų būti šalinamos filtrais arba surinkimo prietaisais, tai traktuojant kaip sveikatos ir saugos priemonę darbe;

(5) į aplinką patenkančios plastiko granulės yra trečias didžiausias netyčia į aplinką išleidžiamo mikroplastiko šaltinis Sąjungoje; į aplinką jų patenka dėl netinkamos tvarkymo praktikos visais plastiko granulių tiekimo grandinės etapais, kurie apima gamybą, įskaitant grąžinamąjį perdirbimą, pradinio mišinio paruošimą, sumaišymą, konvertavimą, perdirbimą, platinimą, gabenimą, įskaitant gabenimą jūra, ir kitas logistikos operacijas, sandėliavimą, pakavimą ir plastiko granulių talpyklų bei rezervuarų valymą. Todėl, siekiant užtikrinti, kad visi plastiko granulių tvarkyme dalyvaujantys ekonominės veiklos vykdytojai būtų įsipareigoję užkirsti kelią tų granulių patekimui į aplinką, labai svarbus į tiekimo grandinę orientuotas požiūris. Nuo 2015 m. Europos plastiko gamybos pramonėje, savanoriškai įsipareigojant, vis daugiau taikoma tarptautinė programa „Operation Clean Sweep®“ (OCS). Pagal tą programą kiekviena plastiko granules gaminanti ar tvarkanti įmonė pripažįsta, kad labai svarbu visiškai užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką, ir įsipareigoja taikyti geriausią praktiką. Nors prie OCS prisijungę subjektai apskritai gerai supranta tokią praktiką, ji nėra visapusiškai įdiegta. Plastiko pramonė OCS programoje vis dar dalyvauja nedaug;

(6) daugumoje pasaulio regionų reiškiamas susirūpinimas dėl taršos mikroplastiku poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai. Kai kurios valstybės narės patvirtino arba pasiūlė tam skirtų priemonių. Vis dėlto paskiri nesuderinti nacionaliniai apribojimai galėtų kliudyti veikti vidaus rinkai;

(7) siekdama spręsti taršos plastiku problemą, 2018 m. sausio 16 d. komunikate „Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija“ Komisija pripažino mikroplastiko keliamą riziką ir paragino novatoriškais sprendimais kovoti su tarša mikroplastiku iš įvairių šaltinių. Komisija tokį pasiryžimą dar kartą pakartojo 2019 m. gruodžio 11 d. komunikate dėl Europos žaliojo kurso, 2020 m. kovo 11 d. komunikate dėl naujo Žiedinės ekonomikos veiksmų plano ir 2021 m. gegužės 12 d. komunikate dėl Nulinės taršos veiksmų plano. Nulinės taršos veiksmų plane vienas iš tikslų iki 2030 m. yra 30 % sumažinti mikroplastiko, išleidžiamo į aplinką, kiekį;

(8) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 ([4]) taršos mikroplastiku problema sprendžiama nustatant sąmoningai į gaminius pridedamo mikroplastiko tiekimo rinkai apribojimą, nes nemaža tarša mikroplastiku susidaro, kai sintetinių polimerų mikrodalelės yra naudojamos pačios arba kai jų sąmoningai pridedama į gaminius, ir tokia tarša kelia nepriimtiną riziką aplinkai;

(9) 2021 m. birželio mėn. Konvencijos dėl šiaurės rytų Atlanto jūros aplinkos apsaugos (OSPAR konvencijos) susitariančiosios šalys priėmė OSPAR rekomendaciją 2021/06 dėl plastiko granulių patekimo į jūros aplinką mažinimo (toliau – OSPAR rekomendacija 2021/06), siekdamos sumažinti jūrą teršiančias šiukšles, skatindamos laiku parengti ir įgyvendinti visai plastiko tiekimo grandinei skirtus veiksmingus ir nuoseklius granulių patekimo į aplinką prevencijos standartus ir sertifikavimo sistemas. Tarptautinė jūrų organizacija (IMO) tiria priemones, kuriomis būtų iki minimumo sumažinta su plastiko granulių gabenimu jūrų transportu susijusi rizika; ji išleido neprivalomą dokumentą MEPC.1/Circ 909 dėl rekomendacijų dėl plastiko granulių vežimo jūra krovinių konteineriuose (toliau – MEPC.1/Circ 909). Šiame kontekste Sąjunga ir jos valstybės narės turi atidžiai stebėti bet kokius būsimus pokyčius IMO ir atlikti vadovaujamą vaidmenį užtikrinant aukšto lygio aplinkos apsaugą šiuo klausimu, pavyzdžiui, nustatydamos aukštus apsaugos standartus;

(10) Sąjungos pasiūlyme pagal Jungtinių Tautų (JT) aplinkos programą, pateiktame rengiantis Tarpvyriausybinio derybų dėl tarptautinio teisiškai privalomo dokumento dėl taršos plastiku komiteto antrajai sesijai (INC-2), Sąjunga ir jos valstybės narės pabrėžė, kad į būsimą aktą reikia įtraukti priemones, kuriomis būtų mažinamas netyčia į aplinką išleidžiamo mikroplastiko kiekis;

([4]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(11) nors esama Sąjungos teisės aktų dėl atliekų, taršos, jūrą teršiančių šiukšlių ir taršos cheminėmis medžiagomis prevencijos, konkrečių Sąjungos taisyklių dėl plastiko granulių patekimo į aplinką, kaip taršos mikroplastiku šaltinio, visoje tiekimo grandinėje prevencijos nėra. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB ([5]) nustatyti pagrindiniai atliekų tvarkymo principai ir bendrosios valstybių narių pareigos imtis atliekų susidarymo prevencijos priemonių. Tos bendrosios pareigos turėtų būti papildytos konkrečiais aspektais ir reikalavimais, susijusiais su atsargumu tvarkant plastiko granules, kad jos netaptų atliekomis;

(12) pramoniniu mastu vykdoma polimerinių medžiagų gamyba patenka į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES ([6]) taikymo sritį, tačiau kita veikla, tokia kaip plastiko granulių konvertavimas, gabenimas ar sandėliavimas, paprastai vykdoma mažųjų ir vidutinių įmonių, į tos direktyvos taikymo sritį nepatenka. Be to, 2007 m. rugpjūčio mėn. Geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente, skirtame polimerų gamybai, parengtame pagal Tarybos direktyvą 96/61/EB ([7]), konkreti plastiko granulių patekimo į aplinką problema nesprendžiama;

(13) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/56/EB ([8]) numatyta mikrošiukšlių, įskaitant mikroplastiką, poveikio pakrančių ir jūrų aplinkai stebėsena ir vertinimas. Buvo parengtas pirmųjų jūros taršos šiukšlėmis stebėsenos gairių atnaujinimas siekiant suderinti metodikas, skirtas, be kita ko, plastiko granulių buvimui ir pasiskirstymui pakrantėje stebėti. Tačiau Direktyvoje 2008/56/EB nėra konkrečių reikalavimų dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos ar mažinimo taršos šaltinyje;

(14) Komisijos reglamente (ES) 2023/2055 ([9]), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas, sintetinių polimerų mikrodalelių, t. y. plastiko granulių, skirtų naudoti pramoniniuose objektuose patekimas į aplinką vertinamas kaip išvengiamas dalykas ir nustatomas reikalavimas teikti ataskaitas apie numatomą kasmet į aplinką išleidžiamo mikroplastiko kiekį. Nors ir trūksta metodikos į aplinką patenkančiam kiekiui įvertinti, taikant tą reikalavimą siekiama ateityje gauti daugiau informacijos apie plastiko granulių patekimą į aplinką ir pagerinti renkamos informacijos kokybę, kad būtų vertinama šio mikroplastiko keliama rizika;

(15) siekiant užtikrinti, kad plastiko granulės būtų saugiai ir atsakingai tvarkomos visuose plastiko granulių tiekimo grandinės etapuose, taigi būtų išvengiama jų patekimo į aplinką atvejų ir pasiektas užmojis visiškai neleisti jokioms plastiko granulėms patekti į aplinką, būtina nustatyti reikalavimus dėl plastiko granulių tvarkymo visoje tiekimo grandinėje, t. y. gamybos (įskaitant grąžinamojo perdirbimo būdu gautas medžiagas), pradinio mišinio paruošimo, sumaišymo, konvertavimo, perdirbimo, platinimo, gabenimo, sandėliavimo, pakavimo ir cisternų bei talpyklų valymo, atliekamo valymo punktuose, etapuose. Šis reglamentas turėtų būti taikomas visiems subjektams, tvarkantiems plastiko granules visoje tiekimo grandinėje, nepriklausomai nuo jų galutinio naudojimo;

(16) tvarkymo reikalavimuose turėtų būti atsižvelgiama į tarptautiniu mastu rekomenduojamą gerąją tvarkymo praktiką ir į esamus Sąjungoje pramonės nustatytus plastiko granulių tvarkymo reikalavimus. Šiuo atžvilgiu svarbu, kad Sąjunga ir jos valstybės narės tęstų pastangas, kad dokumente MEPC.1/Circ 909 pateikiamos rekomendacijos taptų privalomos tarptautiniu lygmeniu. Be to, Sąjunga gali skatinti diskusijas tarptautiniu lygmeniu dėl vežėjų pareigos kompetentingoms institucijoms pranešti, kai jie plastiko granules gabena kitoje šalyje nei ta, kurioje jie yra įsisteigę;

([5]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

([6]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių ir gyvulininkystės sektoriuje išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

([7]) 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 257, 1996 10 10, p. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/61/oj).

([8]) 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([9]) 2023 m. rugsėjo 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/2055, kuriuo dėl sintetinių polimerų mikrodalelių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas (OL L 238, 2023 9 27, p. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj).

(17) atsižvelgiant į žalingą į aplinką patenkančių plastiko granulių pobūdį ir į šiame reglamente nustatytą bendrą ekonominės veiklos vykdytojų ir vežėjų pareigą vengti plastiko granulių patekimo į aplinką, tikslinga nustatyti konkrečius informavimo, pateikiant piktogramą ir įspėjamąjį pranešimą, reikalavimus. Siekiant sumažinti naštą, tenkančią ekonominės veiklos vykdytojams ir vežėjams, tokius reikalavimus turėtų būti galima įgyvendinti atsižvelgiant į jau esamus įpareigojimus pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedą. To priedo 78 įrašo 7 ir 10 punktuose nustatyti informavimo reikalavimai sintetinių polimerų mikrodalelių tiekėjams. Šio reglamento tikslais sintetinių polimerų mikrodalelių tiekėjai turėtų būti suprantami kaip bet kuris gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas ar platintojas, pateikiantys rinkai plastiko granules, kurios yra sintetinių polimerų mikrodalelės. Jie turėtų pateikti atitinkamą informaciją etiketėje, ant pakuotės, pakuotės lapelyje arba saugos duomenų lape. Jie turėtų galėti pateikti tą atitinkamą informaciją, kai teikia informaciją, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 78 įrašo 10 punkte. Vis dėlto, kadangi įvairūs galimi tos atitinkamos informacijos teikimo būdai gali įvairuoti veiksmingumo atžvilgiu, kiek tai susiję su prisidėjimu prie bendro įpareigojimo išvengti granulių patekimo į aplinką, tikslinga, kad Komisija, atlikdama šio reglamento peržiūrą, įvertintų jų santykinį veiksmingumą;

(18) kai plastiko granulės išleidžiamos į jūros aplinką ir ten pasklinda, jos gali kenkti jūrų gyviesiems ištekliams bei jūrų gyvūnijai ir trukdyti kitiems teisėtiems naudojimosi jūra būdams, pavyzdžiui, žvejybai ir akvakultūrai. Kadangi plastiko granulės atrodo kaip žuvų ikrai, jos sudaro apie 70 % jūros paukščių sulesamo plastiko, nepaisant to, kad tik 0,05 % paviršiniame vandenyje esančių plastiko gabalėlių yra plastiko granulės. Tokių mažų plastiko gabalėlių rasta 63 iš maždaug 250 pasaulio jūrų paukščių rūšių skrandžiuose. Be to, vertinama, kad plastiko granulės pagal svorį yra antras didžiausias tiesioginis jūrų taršos mikroplastiku šaltinis. Vertinama, kad kasmet į vandenyną patenka milijardai atskirų plastiko granulių. Taip yra dėl to, kad tiek mažu, tiek dideliu mastu plastiko granulės patenka į aplinką ir išbyra sausumoje ir jūroje visais tiekimo grandinės etapais, ypač tranzito metu. Be to, plastiko granulės gali būti išplaunamos į paplūdimius ir pakrantes ir dėl to gali būti daromas neigiamas poveikis turizmui ir krante vykdomai veiklai. Per kelis incidentus, susijusius su jūrų laivais, į jūros aplinką buvo tonomis išleista plastiko granulių, ir tai turėjo pražūtingų pasekmių aplinkai ir vietos bendruomenėms. Pavyzdžiui, šiaurinę Ispanijos pakrantę palietė 2023 m. įvykusi „Toconao“ laivo avarija, kurios metu buvo pamesti šeši krovinių konteineriai – vienas iš jų su tūkstančiu po 25 kg sveriančių maišų plastiko granulių. Dėl to į Galisijos pakrantę buvo išplauta milijonai plastiko granulių;

(19) siekdamas spręsti šį klausimą iš jūrų transporto perspektyvos, IMO Jūrų aplinkos apsaugos komitetas 2024 m. patvirtino dokumentą MEPC.1/Circ.909. Tačiau tos rekomendacijos nėra teisiškai privalomos, todėl Sąjunga, laikydamasi Sutartyse nustatytos pareigos išsaugoti, apsaugoti bei gerinti aplinkos kokybę ir skatinti tarptautiniu lygmeniu imtis priemonių, skirtų pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, šiuo reglamentu turėtų nustatyti privalomas taisykles, pasauliniu mastu veikdama kaip pradininkė nustatant aukštesnio lygio aplinkos apsaugos priemones šioje srityje. Siuntėjai turėtų užtikrinti, kad plastiko granulės būtų supakuotos į kokybiškas pakuotes, kad vežimo informacija būtų laiku pateikiama jūrų laivo valdytojui, įgaliotiniui ir kapitonui ir kad būtų tinkamai užpildytas specialus sukrovimo reikalavimas. Jūrų laivų valdytojai, įgaliotiniai ir kapitonai, remdamiesi iš siuntėjų gauta informacija apie vežimą, turėtų užtikrinti, kad krovinių konteineriai, kuriuose yra plastiko granulių, būtų tinkamai sukrauti ir apsaugoti siekiant kuo labiau sumažinti pavojus jūros aplinkai, nepakenkiant jūrų laivo ir jame esančių asmenų saugai. Kalbant konkrečiai, krovinių konteineriai, kuriuose gabenamos plastiko granulės, turėtų būti sukraunami po viršutiniu deniu, jei tai tik praktiškai įmanoma, arba atvirų viršutinių denių apsaugotose zonose. Šie reikalavimai papildo bendrą IMO ir Sąjungos jūrų transporto saugos ir taršos iš laivų prevencijos teisines sistemas, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/59/EB ([10]), kuria, atsižvelgiant į tarptautines teisines taisykles, nustatyta avarijų ir taršos jūroje prevencijos sistema;

(20) ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai turėtų įgyvendinti plastiko granulių tvarkymo reikalavimus laikydamiesi veiksmų pirmumo tvarkos, pagal kurią aukščiausias prioritetas yra užkirsti kelią plastiko granulių išleidimui į aplinką. Todėl pirmasis žingsnis turėtų būti plastiko granulių išbyrėjimo iš pirminės talpyklos prevencija jas įprastai tvarkant, taip sumažinant granulių išbyrėjimo riziką iki minimumo, be kita ko, vengiant bet kokio nebūtino tvarkymo, pavyzdžiui, sumažinant perkrovimo taškų skaičių ir naudojant geros kokybės pakuotes; paskesnis žingsnis yra išbyrančių plastiko granulių sulaikymas, užtikrinant, kad jos nepatektų į aplinką, o paskutinis žingsnis – plastiko granulių, kurios išbyrėjo ar pateko į aplinką, surinkimas. Sulaikymo ir valymo veiksmai turėtų būti vykdomi taip, kad žala aplinkai būtų minimali, visų pirma pažeidžiamose buveinėse;

([10]) 2002 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/59/EB, įdiegianti Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemą ir panaikinanti Tarybos direktyvą 93/75/EEB (OL L 208, 2002 8 5, p. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/59/oj).

(21) nors šiuo reglamentu siekiama, kad visi ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai vykdytų plastiko granulių patekimo į aplinką prevenciją, labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių pareigos turėtų būti pritaikytos siekiant sumažinti joms tenkančią naštą. Kita vertus, valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti ar išlaikyti griežtesnes apsaugos priemones. Tokios priemonės, be kita ko, skirtos ekonominės veiklos vykdytojams, tvarkantiems daugiau kaip 5 tonas plastiko granulių, turi būti suderinamos su Sutartimis;

(22) siekiant užtikrinti kiekvienoje valstybėje narėje tvarkomų ir gabenamų plastiko granulių atsekamumą ir užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų efektyviai atlikti atitikties patikras, turi būti registruojami įrenginiai, kuriuose tvarkomos plastiko granulės, ir jas vežantys vežėjai;

(23) siekiant užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų nustatyti, įgyvendinti ir nuolat atnaujinti rizikos valdymo planą, apimantį rizikos vertinimą, kuriame būtų nustatytas potencialiai įmanomas granulių išbyrėjimas ir patekimas į aplinką ir, visų pirma, būtų dokumentuota esama speciali įranga ir procedūros, skirtos tam, kad plastiko granulės nepatektų į aplinką, o patekusios būtų sulaikytos ir surinktos. Rizikos valdymo plane taip pat turėtų būti apsvarstytos nustatytai rizikai šalinti skirtos papildomos įrangos ir procedūrų sąnaudos ir nauda, atsižvelgiant į įrenginio pobūdį bei dydį ir jo veiklos mastą. Kai į plastiko granules pridedama priedų, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų atsižvelgti į atitinkamų plastiko granulių pavojingas savybes, o tais atvejais, kai plastiko granulėms patekus į aplinką tokie priedai gali padidinti žalą žmonių sveikatai ar aplinkai, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų apsvarstyti būtinybę įtraukti šią informaciją į rizikos valdymo planą;

(24) siekiant, kad kompetentingos institucijos galėtų įvertinti atitiktį rizikos valdymo plano reikalavimams, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų kompetentingai institucijai pateikti savo nustatytą rizikos valdymo planą kartu su atitikties savideklaracija arba sertifikatu, priklausomai nuo to, kas taikytina;

(25) ekonominės veiklos vykdytojai turėtų turėti galimybę, laikydamiesi rizika grindžiamo požiūrio, nuspręsti, kokią konkrečią įrangą sumontuoti ar kokias procedūras įgyvendinti. Vis dėlto kompetentingos institucijos, vertindamos atitiktį, turėtų turėti galimybę reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai iš dalies pakeistų rizikos valdymo planą, be kita ko, per tam tikrą laikotarpį imdamiesi bet kurių iš šiame reglamente nurodytų veiksmų, kad užtikrintų tinkamą šio reglamento reikalavimų įgyvendinimą;

(26) kad būtų galima įvertinti kiekvienam įrenginiui parengto rizikos valdymo plano tinkamumą, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų fiksuoti per metus į aplinką išleidžiamų plastiko granulių kiekio įverčius kartu su bendru tvarkomu kiekiu. Siekiant mažinti ekonominės veiklos vykdytojams tenkančią naštą, kompetentingos institucijos ir sertifikuotojai turėtų turėti galimybę naudotis informacija apie į aplinką išleidžiamų granulių kiekio įverčius, teikiama vykdant informacijos teikimo reikalavimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedą;

(27) vežėjams, atsižvelgiant į jų veiklos specifiką, neturėtų būti pavedama parengti ir įgyvendinti rizikos valdymo planą. Vietoj to iš jų turėtų būti reikalaujama imtis praktinių priemonių, kad granulės neišbyrėtų ir nepatektų į aplinką, o į ją patekusios būtų sulaikytos ir surinktos. Šias priemones turėtų vertinti kompetentingos institucijos, visų pirma gabenimo proceso metu. Kai kurios iš šių priemonių turėtų būti įgyvendinamos vykdant pakrovimo ir iškrovimo operacijas, kurios yra išbyrėjimo ir patekimo į aplinką židiniai. Šios operacijos paprastai vykdomos tiek ekonominės veiklos vykdytojų, tiek vežėjų atsakomybe, o vežėjai paprastai yra vienintelė už transportavimo kelionę atsakinga šalis;

(28) ne ES vežėjai turėtų paskirti įgaliotąjį atstovą, kuris turėtų veikti ne ES vežėjo vardu ir į kurį turėtų būti galima kreiptis bet kuriai kompetentingai institucijai. Įgaliotasis atstovas turėtų būti aiškiai paskirtas ne ES vežėjo rašytiniu įgaliojimu, kiek tai susiję su konkrečiomis pareigomis pagal šį reglamentą. Tai, kad toks atstovas paskirtas, nedaro poveikio ne ES vežėjo atsakomybei ar įsipareigojimui pagal šį reglamentą. Jei ne ES vežėjas nesilaiko reikalavimų, įgaliotajam atstovui turėtų būti taikomi su vykdymo užtikrinimu susiję procesiniai veiksmai (kiek tai susiję su jam suteiktais įgaliojimais);

(29) norint sėkmingai įgyvendinti veiksmus, reikalingus siekiant užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti, reikalingas visapusiškas ekonominės veiklos vykdytojų, ES vežėjų ir ne ES vežėjų darbuotojų bendradarbiavimas ir įsipareigojimas. Iš ekonominės veiklos vykdytojų, ES vežėjų ir ne ES vežėjų turėtų būti reikalaujama, kad jie savo darbuotojus apmokytų atsižvelgiant į darbuotojų konkrečias funkcijas ir pareigas, kad būtų užtikrinta, kad jie žinotų apie įrangą ir gebėtų ją įdiegti, ja naudotis ir atlikti jos techninę priežiūrą, taip pat galėtų atlikti procedūras, reikalingas atitikčiai šiame reglamente nustatytiems reikalavimams užtikrinti, be kita ko, žinotų, kaip stebėti plastiko granulių patekimą į aplinką ir apie jį pranešti. Ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai, kai tinkama, turėtų imtis taisomųjų priemonių, įskaitant, kai būtina, įdiegtos įrangos ir procedūrų tobulinimą. Taip pat turėtų būti reikalaujama, kad jie stebėtų ir registruotų per metus į aplinką patenkančių plastiko granulių kiekio įvertį ir taip padėtų užpildyti tebesančias žinių spragas;

(30) vidutinių ir didelių įmonių struktūra paprastai yra sudėtingesnė dėl jų dydžio. Tais atvejais, kai jos eksploatuoja įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis yra lygus 1 500 tonų per metus ribai ar ją viršija, turėtų būti reikalaujama, kad jos kiekvieno įrenginio atžvilgiu įgyvendintų papildomus veiksmus, pavyzdžiui, atliktų metinį vidaus vertinimą ir patvirtintų mokymo programą atsižvelgiant į konkrečius mokymo poreikius ir mokymo programos vykdymo tvarką. Atliekant vidaus vertinimą galėtų būti įvertinami tokie aspektai kaip į aplinką patenkančių plastiko granulių kiekio įvertis ir tokio patekimo į aplinką priežastys, prevencinė, sulaikymo ir valymo įranga arba procedūros, įgyvendinamos siekiant išvengti granulių patekimo į aplinką ateityje, taip pat jų veiksmingumas, diskusijos su darbuotojais, naudojamos įrangos ir esamų procedūrų tikrinimai ir susijusių dokumentų peržiūra;

(31) iš labai mažų įmonių bei mažųjų, vidutinių ir didelių įmonių, eksploatuojančių įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis nesiekia 1 500 tonų per metus ribos, turėtų būti reikalaujama atitikties savideklaracijos. Joms taip pat turėtų būti suteikta pakankamai laiko atitikčiai reikalavimams įrodyti;

(32) įmonės, eksploatuojančios įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis yra lygus 1 500 tonų per metus ribai ar ją viršija, gali būti atsakingos už didesnę plastiko granulių patekimo į aplinką riziką. Vidutinės ir didelės įmonės, eksploatuojančios įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis yra lygus 1 500 tonų per metus ribai ar ją viršija, turėtų įrodyti atitiktį šiame reglamente nustatytiems reikalavimams, gaudamos sertifikuotojų išduotą sertifikatą ir atnaujindamos jo galiojimą. Laikantis tiekimo grandinės požiūrio ir kartu apribojant mažosioms įmonėms tenkančią administracinę naštą, mažosios įmonės, eksploatuojančios įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis yra lygus 1 500 tonų per metus ribai ar ją viršija, turėtų įrodyti atitiktį gaudamos sertifikuotojų išduotą sertifikatą, galiojantį penkerius metus. Sertifikavimo procesu taip pat siekiama padėti mažosioms įmonėms, eksploatuojančios įrenginius, kuriuose tvarkomų plastiko granulių kiekis yra lygus 1 500 tonų per metus ribai ar ją viršija, nustatyti veiksmus, kurių reikia imtis, kad jos atitiktų šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Pasibaigus sertifikato galiojimo laikotarpiui, tokios mažosios įmonės turėtų įrodyti atitiktį pranešdamos kompetentingai institucijai apie atnaujintą savo rizikos valdymo planą ir atitikties savideklaraciją kas penkerius metus nuo paskutinio pranešimo, išskyrus atvejus, kai tokios mažosios įmonės laiku nusprendžia toliau įrodyti atitiktį atnaujindamos sertifikuotojų išduotą sertifikatą;

(33) sertifikuotojai, visų pirma konsultavimo paslaugų sertifikuotojai, turėtų neužsiimti jokia veikla, kuri galėtų kliudyti jiems nepriklausomai ar sąžiningai priimti sprendimus, kiek tai susiję su sertifikavimo veikla, dėl kurios jie yra akredituoti. Sertifikuotojai gali būti akredituota atitikties vertinimo įstaiga arba aplinkosaugos vertintojas, turintis leidimą atlikti vertinimą ir patvirtinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1221/2009 ([11]). Siekiant užtikrinti vienodą informaciją, sertifikatas turėtų būti specialios formos;

(34) siekiant, kad kompetentingos institucijos galėtų efektyviau vertinti atitiktį reikalavimams pagal šį reglamentą, sertifikuotojai turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo atliktų vertinimų rezultatus. Sertifikatai neturėtų iš anksto nulemti kompetentingų institucijų atliekamo atitikties vertinimo rezultato;

(35) siekiant užtikrinti skaidrumą, kompetentingos institucijos turėtų viešai skelbti tam tikrą informaciją. Tai apima pranešimą apie eksploatuojamus įrenginius, dalyvavimą gabenant plastiko granules Sąjungoje, įskaitant reikšmingus pokyčius, palyginti su tuo, apie ką buvo pranešta anksčiau, įgaliotojo atstovo įsisteigimą, rizikos valdymo planus, atitikties savideklaracijas, sertifikatus ir leidimus, kurie turėtų būti prieinami lengvai randamoje, nemokamoje ir neapribotoje interneto svetainėje. Tačiau, siekiant užtikrinti saugą ir konfidencialumą, kompetentingos institucijos turėtų galėti neatskleisti konkrečios informacijos, jei ją paskelbus kiltų pavojus atitinkamų įrenginių saugumui, vietos gyventojų saugai arba būtų pakenkta kitiems viešiesiems interesams. Komisija taip pat turėtų paskelbti nacionalinių interneto svetainių ir ne ES vežėjų įgaliotųjų atstovų sąrašus, kad būtų užtikrinta plati prieiga prie šios informacijos, kartu apsaugant konfidencialią verslo informaciją;

([11]) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1221/oj).

(36) ekonominės veiklos vykdytojai, norėdami būti registruoti aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS), privalo laikytis aplinkos apsaugos teisės aktų, įskaitant šį reglamentą. Taigi, turėtų būti laikoma, kad EMAS registruoti ekonominės veiklos vykdytojai laikosi šiame reglamente nustatytų reikalavimų, jeigu aplinkosaugos vertintojas yra įvertinęs, kad šiame reglamente nustatyti reikalavimai yra įtraukti į jų aplinkosaugos vadybos sistemą ir yra įgyvendinti. Todėl tokie ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti atleidžiami nuo sertifikavimo ir pranešimo kompetentingoms institucijoms pareigų, kai atnaujina savideklaracijas ir rizikos valdymo planus. Be EMAS numatytos išimties ir siekiant sumažinti kitoms didelio integralumo sistemoms tenkančią naštą, ekonominės veiklos vykdytojus, kurie kiekvienam įrenginiui rengia ir įgyvendina kitas aplinkosaugos vadybos sistemas, turėtų būti galima atleisti nuo šio reglamento reikalavimų vykdymo, jei jie tenkina tam tikrus šiame reglamente nustatytus kriterijus;

(37) kompetentingos institucijos turėtų įvertinti, kaip ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai laikosi šiame reglamente nustatytų pareigų, jei tikslinga, remdamosi sertifikavimo proceso arba savideklaracijų išvadomis. Toks vertinimas turėtų būti grindžiamas atitinkamai aplinkosauginiais tikrinimais ar kitomis vertinimo priemonėmis, ir turėtų būti atliekamas laikantis rizika grindžiamo požiūrio. Tikrinimai turėtų būti, kai įmanoma, derinami su pagal kitus Sąjungos teisės aktus privalomais tikrinimais. Kompetentingos institucijos turėtų teikti Komisijai informaciją apie šio reglamento įgyvendinimą;

(38) valstybės narės turėtų galėti užtikrinti šio reglamento laikymąsi nustatydamos leidimus, kurie būtų išduodami remiantis įrenginių reguliarių tikrinimų sistema, skirta visapusiškam atitinkamam poveikiui aplinkai, įskaitant plastiko granulių išbyrėjimą ir patekimą į aplinką, išnagrinėti. Kalbant apie įrenginius, esančius valstybėje narėje, kuri nusprendžia šio reglamento laikymąsi užtikrinti ir vertinti taikant tokią leidimų ir reguliarių tikrinimų sistemą, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti atleidžiami nuo pareigos gauti sertifikatą arba pateikti atitikties savideklaraciją dėl tų įrenginių, kuriems jie turi leidimą, kuriuo nustatomos sąlygos, būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento. Įrenginių, kuriems taikoma tokia išimtis, atveju ekonominės veiklos vykdytojai turėtų pranešti atitinkamai kompetentingai institucijai apie rizikos valdymo planą ir reguliarius jo atnaujinimus. Kai reglamento laikymasis užtikrinamas leidimais, valstybės narės turėtų imtis būtinų veiksmų esamų leidimų sąlygoms peržiūrėti ir naujiems leidimams išduoti taip, kad būtų laiku užtikrintas šio reglamento laikymasis;

(39) Direktyva 2008/98/EB nustatoma, kad valstybės narės turi reikalauti, kad perdirbėjai gautų leidimą, kurio sąlygomis būtų užtikrinta, kad plastiko granulės būtų gaminamos nekeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nedarant žalos aplinkai, visų pirma vengiant rizikos vandeniui, orui, dirvožemiui, augalams ar gyvūnams;

(40) siekiant kuo labiau sumažinti bet kokio plastiko granulių patekimo į aplinką poveikį, ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai turėtų imtis būtinų taisomųjų priemonių, kuriomis būtų vėl užtikrinta atitiktis šiam reglamentui. Reikalaujamos taisomosios priemonės turėtų būti proporcingos nustatytam pažeidimui ir tikėtinam žalingam jo poveikiui aplinkai. Kompetentingos institucijos, aptikusios šio reglamento pažeidimą, turėtų apie jį pranešti ekonominės veiklos vykdytojui, ES vežėjui ar ne ES vežėjui ir reikalauti, kad būtų imtasi taisomųjų priemonių, kuriomis būtų vėl užtikrinta atitiktis reikalavimams;

(41) kompetentingos institucijos turėtų turėti bent minimalius tikrinimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus, kad galėtų užtikrinti šio reglamento laikymąsi, greičiau ir efektyviau bendradarbiauti tarpusavyje ir atgrasyti ekonominės veiklos vykdytojus, ES vežėjus ir ne ES vežėjus, įgaliotuosius atstovus, krovinio siuntėjus, taip pat, kai aktualu, jūrų laivų, gabenančių plastiko granules, valdytojus, įgaliotinius ir kapitonus nuo šio reglamento pažeidimų. Tie įgaliojimai turėtų būti pakankami, kad būtų galima įveikti vykdymo užtikrinimo sunkumus ir užkirsti kelią tam, kad reikalavimų nesilaikantys ekonominės veiklos vykdytojai naudotųsi vykdymo užtikrinimo sistemos spragomis, perkeldami veiklą į valstybes nares, kurių kompetentingos institucijos turi mažiau pajėgumų kovoti su neteisėta praktika. Kompetentingos institucijos turėtų gebėti naudoti visus tiriamo atvejo faktus ir aplinkybes kaip įrodymus savo atliekamo tikrinimo tikslais;

(42) labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės sudaro svarbią plastiko granulių tiekimo grandinės dalį. Vykdydamos atitinkamas šiame reglamente nustatytas pareigas, jos galėtų susidurti su konkrečiais įgyvendinimo sunkumais ir proporcingai didesnėmis išlaidomis. Komisija turėtų didinti ekonominės veiklos vykdytojų ir vežėjų informuotumą apie būtinybę užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką. Be to, konsultuodamasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, Komisija turėtų parengti įvairių formų mokymo medžiagą, įskaitant vadovus ir kursus, kad padėtų ekonominės veiklos vykdytojams ir vežėjams vykdyti savo pareigas, visų pirma susijusias su rizikos vertinimo reikalavimais. Tuo atžvilgiu reikėtų atsižvelgti į OSPAR rekomendaciją Nr. 2021/06. Valstybės narės turėtų suteikti galimybę gauti su pareigų ir rizikos vertinimo reikalavimų laikymusi susijusią informaciją ir pagalbą, visų pirma, labai mažoms ir mažosioms įmonėms. Valstybių narių teikiama pagalba galėtų apimti techninę pagalbą ir specializuotą mokymą visiems darbuotojams, tvarkantiems plastiko granules. Tai taip pat galėtų apimti finansinę paramą, be kita ko, mažųjų įmonių sertifikavimo tikslais, taip pat galimybes gauti finansavimą. Valstybių narių veiksmų turėtų būti imamasi laikantis taikytinų valstybės pagalbos taisyklių;

(43) siekiant sukurti bendrą plastiko granulių patekimo į aplinką vertinimo pagrindą, būtina turėti standartizuotą metodiką, nustatytą darniuoju standartu, priimamu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 ([12]). Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 numatyta prieštaravimo darniesiems standartams procedūra, taikoma, kai tie standartai nevisiškai atitinka tame reglamente nustatytus reikalavimus;

(44) siekdamos užtikrinti, kad šio reglamento tikslai būtų pasiekti ir jo reikalavimų vykdymas būtų veiksmingai užtikrintas, valstybės narės turėtų paskirti savo kompetentingas institucijas, atsakingas už šio reglamento taikymą ir vykdymo užtikrinimą. Tais atvejais, kai valstybių narių teritorijoje yra ne viena, o daugiau paskirtų kompetentingų institucijų, valstybės narės turėtų užtikrinti glaudų bendradarbiavimą tarp visų paskirtų kompetentingų institucijų, siekdamos užtikrinti, kad kompetentingų institucijų pareigos būtų veiksmingai atliekamos;

(45) siekdamos užtikrinti reikalavimų laikymąsi, kompetentingos institucijos taip pat turėtų imtis būtinų veiksmų, įskaitant tikrinimus ir svarstymus, remdamosi aktualia informacija, pavyzdžiui, pagrįstais trečiųjų šalių pateiktais skundais. Skundą teikiančios trečiosios šalys turėtų gebėti įrodyti, kad turi pakankamą interesą, arba pareikšti apie teisės pažeidimą;

(46) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl bet kokių priemonių, kurių imasi jų kompetentingos institucijos pagal šį reglamentą, būtų taikomos veiksmingos teisminės teisių gynimo priemonės pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnį. Pagal nusistovėjusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką asmens teisių, turimų pagal Sąjungos teisę, teisminę apsaugą turi užtikrinti valstybių narių teismai. Be to, Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 19 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės numatytų teisių gynimo priemones, kurios būtų pakankamos užtikrinant veiksmingą teisinę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visuomenei, įskaitant fizinius ar juridinius asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, būtų suteikta teisė kreiptis į teismą laikantis pareigų, kurias valstybės narės prisiėmė kaip JT Europos ekonomikos komisijos (UNECE) 1998 m. birželio 25 d. Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais ([13]) (Orhuso konvencija) šalys;

(47) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikomų pažeidus pagal šį reglamentą priimtas nacionalines nuostatas, ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Valstybės narės gali nustatyti taisykles dėl administracinių ir baudžiamųjų sankcijų. Bet kuriuo atveju skiriant baudžiamąsias ir administracines sankcijas, neturėtų būti pažeidžiama teisė nebūti du kartus teisiamam ar baudžiamam vykstant baudžiamajam procesui dėl tos pačios nusikalstamos veikos (*ne bis in idem* principas), kaip išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Sunkiausių juridinio asmens padarytų pažeidimų, pavyzdžiui, labai sunkių pažeidimų dėl jų pobūdžio, masto ir pasikartojimo, atveju arba pažeidimų, kurie kelia didelį pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai, atveju, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų nacionalinėje sankcijų sistemoje būtų numatytos sankcijos, įskaitant finansines administracines baudas, kurių maksimalus dydis sudarytų ne mažiau kaip 3 % to juridinio asmens metinės apyvartos Sąjungoje finansiniais metais, einančiais prieš metus, kuriais skiriama finansinės administracinė bauda. Už tokius pažeidimus, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB ([14]), valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama nustatyti baudžiamąsias sankcijas arba jas nustatyti kaip alternatyvą, su sąlyga, kad jos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;

(48) kai tikslinga, valstybės narės turėtų remti finansavimą tokių projektų, kuriais siekiama: išvalyti plastiko granulėmis užterštas teritorijas taikant aplinkos atžvilgiu tvarią praktiką; rinkti, apdoroti ir teikti informaciją apie incidentus ar avarijas, dėl kurių į aplinką patenka plastiko granulės, ir susijusį atsaką; gerinti žinias apie į aplinką patekusių plastiko granulių poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir skatinti informuotumo didinimo programas, visų pirma skirtas labiausiai nukentėjusioms vietovėms, pavyzdžiui, pramoninėms zonoms ir uostams;

([12]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB, (OL L 316, 2012 11 14, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

([13]) OL L 124, 2005 5 17, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2005/370/oj.

([14]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/99/oj).

(49) tais atvejais, kai dėl šio reglamento pažeidimo padaroma žalos žmonių sveikatai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nukentėję asmenys galėtų reikalauti kompensacijos ir gauti kompensaciją už tą žalą iš atitinkamų fizinių ar juridinių asmenų. Tokiomis kompensavimo taisyklėmis padedama siekti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191 straipsnyje nustatytų tikslų išlaikyti, apsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę ir apsaugoti žmonių sveikatą. Jomis taip pat remiamos teisės į gyvybę, asmens neliečiamybę ir sveikatos priežiūrą, nustatytos Chartijos 2, 3 ir 35 straipsniuose, ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą, nustatyta Chartijos 47 straipsnyje. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB ([15]) privatiems asmenims nesuteikta teisės į kompensaciją dėl žalos aplinkai arba dėl neišvengiamos tokios žalos grėsmės;

(50) todėl tikslinga, kad šiame reglamente būtų sprendžiamas teisės į kompensaciją už asmenų patirtą žalą klausimas ir kad juo būtų užtikrinama, kad asmenys galėtų ginti savo teises būti apsaugotiems nuo žalos sveikatai, padarytos dėl šio reglamento pažeidimų, ir taip būtų užtikrinamas veiksmingesnis šio reglamento vykdymo užtikrinimas. Procedūros, susijusios su reikalavimais atlyginti žalą, turėtų būti parengtos ir taikomos taip, kad dėl jų netaptų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis teise reikalauti atlyginti žalą;

(51) šio reglamento poveikis valstybių narių procesinei autonomijai turėtų apsiriboti tuo, kas būtina siekiant tikslo užtikrinti žmonių sveikatos apsaugą saugioje aplinkoje, ir neturėtų daryti poveikio kitoms nacionalinėms procesinėms taisyklėms, kuriomis nustatoma teisė reikalauti kompensacijos už šio reglamento pažeidimus. Tačiau tokios nacionalinės taisyklės neturėtų trukdyti veiksmingam pagal šį reglamentą reikalaujamų kompensacijų skyrimo mechanizmo veikimui;

(52) siekiant užtikrinti, kad fiziniai asmenys galėtų ginti savo teises būti apsaugotiems nuo žalos sveikatai, kuri galėtų būti padaryta pažeidus šį reglamentą, ir taip garantuoti veiksmingesnį jo vykdymo užtikrinimą, nevyriausybinėms organizacijoms, skatinančioms žmonių sveikatos ar aplinkos apsaugą arba skatinančioms vartotojų apsaugą, ir atitinkančioms nacionalinės teisės reikalavimus, kaip suinteresuotos visuomenės narėms turėtų būti suteikiami įgaliojimai nukentėjusiojo vardu arba jį remiant, kaip tai nustato valstybė narė, dalyvauti procesiniuose veiksmuose, nedarant poveikio nacionalinėms procesinėms taisyklėms dėl atstovavimo ir gynybos teismuose. Valstybės narės paprastai turi procesinę autonomiją užtikrinti veiksmingą teisių gynimą Sąjungos teisės pažeidimų atvejais, laikydamosi lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Tačiau patirtis rodo, kad nors yra labai daug epidemiologinių taršos neigiamo poveikio gyventojų sveikatai įrodymų, konkretaus plastiko granulių patekimo į aplinką tiesioginis ryšys su konkrečiu poveikiu žmonių sveikatai ar aplinkai nėra akivaizdus, be to, toks poveikis paprastai nėra tiesioginis;

(53) siekiant atsižvelgti į technikos pažangą ir mokslo raidą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies keičiami šio reglamento priedai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([16]) nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(54) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl informacijos apie šio reglamento įgyvendinimą teikimo. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([17]);

(55) siekiant suteikti ekonominės veiklos vykdytojams, ES vežėjams, ne ES vežėjams, krovinio siuntėjams, taip pat jūrų laivų valdytojams, įgaliotiniams ir kapitonams pakankamai laiko prisitaikyti prie šiame reglamente nustatytų reikalavimų, jo taikymas turėtų būti atidėtas;

([15]) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/35/oj).

([16]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([17]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(56) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos plastiko granulių tvarkymo pareigos, kad visuose plastiko granulių tiekimo grandinės etapuose būtų išvengta jų patekimo į aplinką, siekiant, kad plastiko granulių visiškai nepatektų į aplinką.

2. Šis reglamentas taikomas šiems fiziniams ir juridiniams asmenims:

a) ekonominės veiklos vykdytojams, kurių praėjusiais kalendoriniais metais Sąjungoje sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 5 tonoms arba šią ribą viršijo;

b) ekonominės veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems Sąjungoje esančius plastiko granulių talpyklų ir rezervuarų valymo įrenginius;

c) ES vežėjams ir ne ES vežėjams, gabenantiems plastiko granules Sąjungoje, ir

d) krovinio siuntėjams ir jūrų laivų, gabenančių plastiko granules krovinių konteineriuose ir išplaukiančių iš valstybės narės uosto arba į jį įplaukiančių, valdytojams, įgaliotiniams ir kapitonams.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) plastiko granulės – polimerų turinčios medžiagos masė, nepriklausomai nuo jos pavidalo, formos ar dydžio, gaminama tam, kad būtų formuojama plastikinių gaminių gamybos operacijose, neatsižvelgiant į faktinę jos naudojimo paskirtį;

2) išbyrėjimas – vienkartinis arba ilgalaikis plastiko granulių išbyrėjimas iš pirminės talpos įrenginio ribose arba plastiko granules gabenančiose kelių transporto priemonėse, geležinkelio vagonuose ar vidaus vandenų laivuose;

3) patekimas į aplinką – vienkartinis arba ilgalaikis plastiko granulių patekimas į aplinką bet kuriame tiekimo grandinės etape iš įrenginio ribų arba iš plastiko granules gabenančių kelių transporto priemonių, geležinkelio vagonų, vidaus vandenų laivų arba jūrų laivų, išplaukiančių iš valstybės narės uosto arba į jį įplaukiančių;

4) įrenginys – patalpos, konstrukcija, vieta, veiklos objektas ar vietovė, kurioje vykdoma viena ar daugiau ekonominės veiklos rūšių, susijusių su plastiko granulių tvarkymu;

5) ekonominės veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris eksploatuoja arba kontroliuoja įrenginį arba jo dalį arba, jei tai numatyta pagal nacionalinę teisę, kuriam yra suteikti ekonominiai įgaliojimai spręsti dėl įrenginio techninio veikimo;

6) ES vežėjas – valstybėje narėje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kurio ekonominė veikla apima plastiko granulių gabenimą kelių transporto priemonėmis, geležinkelio vagonais arba vidaus vandenų laivais;

7) ne ES vežėjas – trečiojoje valstybėje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kurio Sąjungoje vykdoma ekonominė veikla apima plastiko granulių gabenimą kelių transporto priemonėmis, geležinkelio vagonais arba vidaus vandenų laivais;

8) siuntėjas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris sudarė arba kurio vardu ar kurio naudai sudaryta krovinių vežimo sutartis su bet kuriuo fiziniu arba juridiniu asmeniu, kurio ekonominė veikla apima plastiko granulių gabenimą jūrų laivais;

9) valdytojas – jūrų laivo savininkas arba vadovas;

10) įgaliotinis – asmuo, kuriam suteiktas įgaliojimas arba leista teikti informaciją valdytojo vardu;

11) labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip tai suprantama Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB ([18]) priede;

12) didelė įmonė – įmonė, kuri nėra labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė;

13) kompetentinga institucija – institucija arba įstaiga, valstybės narės paskirta vykdyti pareigas pagal šį reglamentą;

14) įgaliotasis atstovas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, paskirtas ne ES vežėjo rašytiniu įgaliojimu pagal 4 straipsnį veikti jo vardu vykdant konkrečias užduotis, susijusias su pareigomis, nustatytomis 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 5 straipsnio 6 dalies trečioje pastraipoje ir 15 straipsnio 1 dalyje;

15) sertifikuotojas – bet kuris iš šių fizinių arba juridinių asmenų:

a) atitikties vertinimo įstaiga, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008 ([19]) 2 straipsnio 13 punkte;

b) fizinis arba juridinis asmuo, gavęs licenciją atlikti vertinimą ir patvirtinimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009;

16) atitikties vertinimas – procesas, per kurį nustatoma, ar įrenginys atitinka taikytinas šio reglamento ir juo remiantis priimtų deleguotųjų aktų taisykles;

17) leidimas – atitinkamos kompetentingos institucijos išduotas rašytinis leidimas eksploatuoti įrenginį.

3 straipsnis

Bendrieji įpareigojimai

1. Ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai užtikrina, kad būtų vengiama plastiko granulių patekimo į aplinką. Jei jų patenka į aplinką, ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai, laikydamiesi aplinkos atžvilgiu tvarios praktikos, nedelsdami imasi veiksmų, kad sulaikytų ir surinktų tokias į aplinką patekusias granules.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai praneša valstybės narės kompetentingoms institucijoms apie kiekvieną toje valstybėje narėje esantį įrenginį, kurį jie eksploatuoja ar kontroliuoja arba, kai taikytina, kurio atžvilgiu jie yra suteikę ekonominius įgaliojimus spręsti dėl jo techninio veikimo. Apie kiekvieną įrenginį, apie kurį pranešama, jie nurodo, ar jame tvarkomų plastiko granulių kiekis neviršija 1 500 tonų per metus ribos, yra jai lygos ar ją viršija. Prieš gabendami plastiko granules Sąjungoje pirmą kartą, ES vežėjai arba, jei taikytina, 4 straipsnyje nurodyti įgaliotieji atstovai valstybės narės, kurioje ES vežėjas arba įgaliotasis atstovas yra įsisteigęs, kompetentingoms institucijoms praneša apie savo dalyvavimą gabenant plastiko granules Sąjungoje ir apie naudojamas transporto priemones.

3. Ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir įgaliotieji atstovai praneša 2 dalyje nurodytoms kompetentingoms institucijoms apie visus reikšmingus dalykų, apie kuriuos anksčiau buvo pranešta pagal 2 dalį, pokyčius, kiek tai susiję su atitinkamais įrenginiais ir veikla, susijusiais su plastiko granulių tvarkymu ir gabenimu, įskaitant esamo įrenginio uždarymą, gabenimo veiklos nutraukimą arba jei tiems įrenginiams ir veiklai šis reglamentas nebetaikomas, ir bet kokius sutvarkytų plastiko granulių kiekio pokyčius, kurie yra svarbūs su ribomis susijusių pareigų taikymui.

4 straipsnis

Ne ES vežėjų įgaliotieji atstovai

1. Ne ES vežėjai raštu paskiria įgaliotąjį atstovą bent vienoje valstybėje narėje, kurioje ne ES vežėjai užsiima plastiko granulių gabenimo veikla.

([18]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([19]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis akreditavimo reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj).

2. Ne ES vežėjai raštu įgalioja įgaliotąjį atstovą veikti jų vardu, siekdami užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento 3 straipsnio 2 ir 3 dalių, 5 straipsnio 6 dalies trečios pastraipos ir 15 straipsnio 1 dalies. Gali būti kreipiamasi į tokį įgaliotąjį atstovą ir ne ES vežėjus arba tik į įgaliotąjį atstovą. Įgaliotojo atstovo įgaliojimas galioja tik tada, kai jį raštu patvirtina pats įgaliotasis atstovas. Tai, kad paskiriamas įgaliotasis atstovas, nedaro poveikio teisiniams veiksmams, kurių galėtų būti imtasi ne ES vežėjų atžvilgiu.

3. Prieš pirmąjį plastiko granulių gabenimą Sąjungoje ne ES vežėjas 1 dalyje nurodytos valstybės narės kompetentingas institucijas ir Komisiją tuo pačiu metu informuoja apie įgaliotojo atstovo paskyrimą ir jo įgaliojimą.

5 straipsnis

Plastiko granulių tvarkymo pareigos

1. Ekonominės veiklos vykdytojai imasi šių veiksmų:

a) atsižvelgdami į įrenginio pobūdį ir dydį, taip pat į jo operacijų mastą, pagal I priedą parengia kiekvieno įrenginio rizikos valdymo planą;

b) sumontuoja įrangą ir vykdo procedūras, aprašytas rizikos valdymo plane, ir

c) rizikos valdymo planą pateikia valstybės narės, kurioje yra įrenginys, kompetentingai institucijai kartu su atitikties savideklaracija, parengta pagal II priede pateikiamo šablono pavyzdį.

Ekonominės veiklos vykdytojai rizikos valdymo planą nuolat atnaujina, visų pirma atsižvelgdami į trūkumus, nustatytus remiantis jų plastiko granulių tvarkymo patirtimi, ir šį planą pateikia kompetentingoms institucijoms jų prašymu.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra mažosios, vidutinės arba didelės įmonės ir kurie eksploatuoja įrenginius, kuriuose praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis neviršijo 1 500 tonų ribos, arba ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra labai mažos įmonės, atnaujintą kiekvieno įrenginio rizikos valdymo planą ir atnaujintą atitikties savideklaraciją valstybės narės, kurioje yra įrenginys, kompetentingai institucijai pateikia kas penkerius metus nuo paskutinio pateikimo.

3. Kompetentingos institucijos gali pareikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai imtųsi šių veiksmų:

a) pakeistų rizikos valdymo planus, kuriuos jie pateikė pagal 1 ir 2 dalis, taip, kad būtų užtikrinta veiksminga plastiko granulių patekimo į aplinką prevencija ir, kai tinkama, kad jos būtų sulaikytos, o išbyrėjęs kiekis būtų surinktas, ir kad būtų laikomasi I priede nustatytų reikalavimų, ir

b) laiku įgyvendintų I priede išvardytus veiksmus.

4. ES vežėjai ir ne ES vežėjai užtikrina, kad būtų įgyvendinami III priede nustatyti veiksmai.

5. Ekonominės veiklos vykdytojai, įgyvendindami rizikos valdymo plane nustatytus veiksmus, o ES vežėjai ir ne ES vežėjai – III priede nustatytus veiksmus, tai daro šia prioritetine tvarka:

a) išbyrėjimo prevencijos veiksmai;

b) išbyrėjusių plastiko granulių sulaikymo veiksmai, kuriais siekiama, kad jos nepatektų į aplinką;

c) išbyrėjusių arba į aplinką patekusių granulių surinkimo veiksmai.

6. Ekonominės veiklos vykdytojams, ES vežėjams ir ne ES vežėjams tenka šios pareigos:

a) užtikrinti, kad jų darbuotojų parengimas atitiktų jų konkrečias funkcijas ir pareigas ir kad jie būtų informuoti apie atitinkamą įrangą, taip pat gebėtų ja naudotis ir vykdyti procedūras, nustatytas siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, ir

b) registruoti apytikriai apskaičiuotą metinį į aplinką patekusių plastiko granulių kiekį ir bendrą per metus sutvarkytų plastiko granulių kiekį.

Ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų į aplinką patekusių granulių kiekius apytikriai apskaičiuoja praėjus šešiems mėnesiams nuo atitinkamo darniojo standarto paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba nuo 18 straipsnio 3 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto taikymo pradžios dienos pagal 18 straipsnyje nurodytą standartizuotą metodiką.

Įgaliotieji atstovai pateikia įrodymus, kad ne ES vežėjai laikosi pirmos pastraipos a punkte nustatytos pareigos. Ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir įgaliotieji atstovai pirmos pastraipos b punkte nurodytus įrašus saugo penkerius metus ir pateikia juos kompetentingoms institucijoms (jų prašymu) ir, kai taikoma, sertifikuotojams 6 straipsnio tikslais.

7. Jei veiksmai, kurių imamasi tam, kad būtų užtikrinta plastiko granulių išbyrėjimo ir patekimo į aplinką prevencija, kad išbyrėjusios granulės būtų sulaikytos, o išbyrėjusios ir į aplinką patekusios granulės būtų surinktos, yra neveiksmingi, ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai neatidėliodami imasi taisomųjų priemonių.

8. Kiekvienais metais ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra vidutinės arba didelės įmonės, eksploatuojančios įrenginius, kuriuose praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 1 500 tonų ribai ar ją viršijo, atlieka kiekvieno įrenginio vidaus vertinimą, per kurį patikrina, ar įrenginyje laikomasi I priede nustatyto rizikos valdymo plano reikalavimų arba sąlygų, kuriomis buvo išduotas 7 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas leidimas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai vidaus vertinimų įrašus saugo penkerius metus ir pateikia juos kompetentingoms institucijoms (jų prašymu) bei sertifikuotojams 6 straipsnio tikslais.

6 straipsnis

Sertifikavimas

1. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 17 d. ir vėliau kas trejus metus ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra didelės įmonės, iš sertifikuotojo gautu sertifikatu įrodo, kad kiekviename įrenginyje, kuriame praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 1 500 tonų ribai ar ją viršijo, vykdomas tvarkymo procesas atitinka I priede nustatytus reikalavimus.

2. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 17 d. ir vėliau kas ketverius metus ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra vidutinės įmonės, iš sertifikuotojo gautu sertifikatu įrodo, kad kiekviename įrenginyje, kuriame praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 1 500 tonų ribai ar ją viršijo, vykdomas tvarkymo procesas atitinka I priede nustatytus reikalavimus.

3. Ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 17 d. ekonominės veiklos vykdytojai, kurie yra mažosios įmonės, iš sertifikuotojo gautu sertifikatu įrodo, kad kiekviename įrenginyje, kuriame praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 1 500 tonų ribai ar ją viršijo, vykdomas tvarkymo procesas atitinka I priede nustatytus reikalavimus. Tas sertifikatas galioja 5 metus.

Pasibaigus sertifikato galiojimui, šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti ekonominės veiklos vykdytojai laikosi 5 straipsnio 2 dalies, nebent jie nusprendžia šį sertifikatą atnaujinti pagal šios dalies pirmą pastraipą.

4. Sertifikuotojai atlieka patikras vietoje, be kita ko, jei įmanoma, artimiausiose apylinkėse, jog užtikrintų, kad rizikos valdymo planas būtų tinkamas, kad būtų galima užkirsti kelią plastiko granulių patekimui į aplinką ir kad būtų tinkamai įgyvendintos visos į jį įtrauktos priemonės.

5. Sertifikatai turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) jie turi būti išduodami elektronine forma pagal IV priede pateikto šablono pavyzdį;

b) juose turi būti nurodomas ekonominės veiklos vykdytojas, įrenginys, dėl kurio išduotas sertifikatas, kiekvienos vietoje atliktos patikros data ir galiojimo laikotarpis;

c) jais turi būti patvirtinama, kad įrenginys, dėl kurio išduotas sertifikatas, atitinka I priede nustatytus reikalavimus.

6. Sertifikuotojai nepagrįstai nedelsdami praneša kompetentingai institucijai apie:

a) išduotus sertifikatus;

b) sertifikatus, kurie panaikinti arba kurių galiojimas sustabdytas;

c) sertifikatų pakeitimus.

7 straipsnis

Reikalavimų laikymosi užtikrinimas išduodant leidimus

1. Valstybės narės gali atleisti ekonominės veiklos vykdytojus nuo 5 straipsnio 1 dalies c punkte ir 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų pareigų, taip pat nuo pareigos gauti sertifikatą dėl kiekvieno įrenginio pagal 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, jei:

a) įrenginys eksploatuojamas gavus leidimą;

b) ekonominės veiklos vykdytojas yra pranešęs institucijai, kompetentingai išduoti leidimus, apie savo rizikos valdymo planą, taip pat apie to plano atnaujinimus kas 3 metus didelių įmonių, kas 4 metus – vidutinių įmonių ir kas 5 metus – labai mažų ir mažųjų įmonių atveju;

c) leidimas buvo išduotas arba peržiūrėtas ir prireikus atnaujintas remiantis vertinimu, kaip ekonominės veiklos vykdytojas laikosi I priede išdėstytų reikalavimų, pranešus apie rizikos valdymo planą ir vėlesnius jo atnaujinimus, kaip nurodyta b punkte, ir

d) kompetentingos institucijos reguliariai tikrina įrenginį, įskaitant apsilankymus vietoje, ir nagrinėja visą atitinkamą poveikį aplinkai, įskaitant išbyrėjimo ir patekimo į aplinką poveikį, 5 straipsnio 2 dalyje nurodytu periodiškumu ir periodiškumu, lygiaverčiu periodiškumui, nustatytam taikant 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

2. Apie ekonominės veiklos vykdytojams taikomą išimtį ir nacionalines leidimų išdavimo taisykles valstybė narė praneša Komisijai.

8 straipsnis

Reikalavimų laikymosi užtikrinimas aplinkosaugos vadybos sistemomis

1. Ekonominės veiklos vykdytojai, užregistruoti Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009, atleidžiami nuo reikalavimo laikytis šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų pareigų, jei Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 2 straipsnio 20 dalyje apibrėžtas aplinkosaugos vertintojas patikrino, ar šio reglamento I priede nustatyti reikalavimai buvo įtraukti į ekonominės veiklos vykdytojo aplinkosaugos vadybos sistemą ir įgyvendinti.

2. Valstybės narės gali atleisti ekonominės veiklos vykdytojus nuo reikalavimo laikytis 5 straipsnio 2 dalies ir 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, jei jie kiekvienam įrenginiui yra parengę ir įgyvendinę aplinkosaugos vadybos sistemą (AVS) ir su sąlyga, kad:

a) akredituotas sertifikuotojas atliko atitikties vertinimą, kad įvertintų, be kita ko, atlikdamas patikras vietoje, ar AVS ir jos įgyvendinimo būdas atitinka I priede nustatytus reikalavimus;

b) ekonominės veiklos vykdytojas praneša kompetentingoms institucijoms apie a punkte nurodytą AVS atitikties vertinimą, kuriame patiekiama ir informacija apie ekonominės veiklos vykdytoją, įrenginį, kurio atitiktis vertinama, datą, kurią atliekamos patikros vietoje, ir laikotarpį, kuriuo atitikties vertinimas galioja, ir

c) reguliarūs AVS atitikties vertinimai apima bent kas trejus metus atliekamą jos įgyvendinimo įvertinimą pagal I priede nustatytus reikalavimus.

9 straipsnis

Sertifikuotojų akreditavimas

2 straipsnio 15 punkto a papunktyje nurodytas sertifikuotojų akreditavimas apima įvertinimą, ar tenkinami šie reikalavimai:

a) sertifikuotojas yra įsisteigęs pagal valstybės narės teisę ir turi juridinio asmens statusą;

b) sertifikuotojas yra trečiosios šalies įstaiga, nepriklausoma nuo ekonominės veiklos vykdytojo;

c) sertifikuotojas, jo vyresnioji vadovybė ir už atitikties vertinimą atsakingi darbuotojai nedalyvauja jokioje veikloje, kuri galėtų prieštarauti jų sprendimų nepriklausomumui ar sąžiningumui sertifikavimo veiklos atžvilgiu;

d) sertifikuotojas ir jo darbuotojai veikia vadovaudamiesi nediskriminavimo principu ir savo veiklą vykdo laikydamiesi griežčiausių profesinio sąžiningumo reikalavimų, turi reikiamą techninę kompetenciją ir nepasiduoda jokiam spaudimui ir paskatoms, įskaitant finansines paskatas, kurie galėtų paveikti jų sprendimų priėmimą ar jų vykdomos sertifikavimo veiklos rezultatus, ypač jei spaudimą daro ir paskatas siūlo tos veiklos rezultatais suinteresuoti asmenys arba asmenų grupės. Užtikrinamas sertifikuotojų, jų vyresniosios vadovybės ir už sertifikavimo užduočių atlikimą atsakingų darbuotojų nešališkumas;

e) sertifikuotojas turi ekspertinių žinių, įrangą ir infrastruktūrą, kurių reikia atitikties vertinimo veiklai, dėl kurios jis yra akredituotas, atlikti;

f) sertifikuotojas turi pakankamą skaičių tinkamai kvalifikuotų ir patyrusių darbuotojų, atsakingų už atitikties vertinimo užduočių atlikimą;

g) nedarant poveikio kompetentingų institucijų įgaliojimams pagal 16 straipsnio 3 dalies b punktą, sertifikuotojo darbuotojai laikosi profesinės paslapties reikalavimo, taikomo visai informacijai, gautai vykdant atitikties vertinimo užduotis;

h) jeigu sertifikuotojas konkrečias su sertifikavimu susijusias užduotis paveda atlikti subrangovui arba naudojasi patronuojamosios įmonės paslaugomis, jis prisiima visą atsakomybę už subrangovų ar patronuojamųjų įmonių atliekamas užduotis ir įvertina bei stebi subrangovo arba patronuojamosios įmonės kvalifikaciją ir jų atliekamą darbą. Subrangovai arba patronuojamosios įmonės gali vykdyti tik tas užduotis, kurios patenka į sertifikuotojo akreditavimo aprėptį. Sertifikuotojai užtikrina, kad jų subrangovai arba patronuojamosios įmonės savo veiksmais nepaveiktų jų vykdomos sertifikavimo veiklos konfidencialumo, objektyvumo ar nešališkumo.

10 straipsnis

Pareiga informuoti

Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 1272/2008 ([20]) ir Reglamentui (EB) Nr. 1907/2006, bet kuris gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas ar platintojas, pateikiantis rinkai plastiko granules, kurios yra sintetinių polimerų mikrodalelės pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 78 įrašo 7 punktą, etiketėje, ant pakuotės, pakuotės lapelyje arba saugos duomenų lape pateikia reglamento V priede nurodytą informaciją. Ši informacija turi būti aiškiai matoma, įskaitoma ir nenutrinama. Tekstinė informacija pateikiama valstybių narių, kuriose plastiko granulės pateikiamos rinkai, oficialiosiomis kalbomis, nebent atitinkamos valstybės narės nustato kitaip. Gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas arba platintojas gali tą informaciją teikti vykdydami pareigas pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 78 įrašo 7 punktą.

([20]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

11 straipsnis

Galimybė visuomenei susipažinti su informacija

1. Kompetentingos institucijos nemokamai ir neribodamos prieigos registruotiems naudotojams, be kita ko, sistemingai internetu (lengvai randamoje interneto svetainėje), kartu užtikrindamos, kad būtų saugoma konfidenciali verslo informacija, viešai skelbia:

a) informaciją, kurią jos gavo pagal 3 straipsnio 2 ir 3 dalis ir 4 straipsnį;

b) rizikos valdymo planus, kuriuos jos gavo pagal 5 straipsnio 1 ir 2 dalis;

c) atitikties savideklaracijas, kurias jos gavo pagal 5 straipsnio 1 ir 2 dalis;

d) sertifikatus, išduotus pagal 6 straipsnį, ir pranešimus, kuriuos jos gavo pagal to straipsnio 6 dalį,

e) sprendimo išduoti leidimą turinį, įskaitant leidimo kopiją ir visus vėlesnius atnaujinimus arba nuorodą į kitus esamus viešai prieinamus registrus arba interneto svetaines, sukurtus valstybių narių lygmeniu, kuriuose suteikiama prieiga prie tokių leidimų ir jų vėlesnių atnaujinimų, ir

f) AVS atitikties vertinimo turinį, kurį jos gavo pagal 8 straipsnio 2 dalies b punktą.

2. Kompetentingos institucijos, viešai skelbdamos šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus rizikos valdymo planus, viešai neatskleidžia I priedo 1 dalies b punkte nurodytos informacijos. Kompetentingos institucijos gali praleisti šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytos kitos informacijos dalis, jei tokios informacijos atskleidimas neigiamai paveiktų atitinkamų įrenginių saugą ar vietos gyventojų saugumą arba pažeistų bet kuriuos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB ([21]) 4 straipsnio 2 dalies a–h punktuose išvardytus interesus. Kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai nurodytų tas informacijos dalis, kurios, jų nuomone, neturi būti atskleidžiamos viešai.

3. Komisija savo interneto svetainėje skelbia 1 dalyje nurodytų nacionalinių interneto svetainių sąrašą, jei valstybės narės pateikia reikiamą informaciją.

4. Komisija, remdamasi pagal 4 straipsnio 3 dalį jai pateikta informacija, nemokamai ir neribodama prieigos registruotiems naudotojams, be kita ko, sistemingai internetu (lengvai randamoje interneto svetainėje), kartu užtikrindama, kad būtų apsaugota konfidenciali verslo informacija, viešai paskelbia ne ES vežėjų paskirtų įgaliotųjų atstovų sąrašą.

12 straipsnis

Pareigos, susijusios su plastiko granulių gabenimu jūra krovinių konteineriuose

1. Krovinio siuntėjai užtikrina, kad:

a) plastiko granulės būtų supakuotos į geros kokybės pakuotę, kuri būtų pakankamai tvirta, kad atlaikytų paprastai gabenimo metu patiriamus smūgius ir apkrovas, ir būtų sukonstruota bei uždaryta taip, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam turinio patekimui į aplinką, kurį įprastomis gabenimo sąlygomis galėtų lemti vibracijos arba pagreičio jėgos;

b) prieš pakraunant į laivą plastiko granules, jūrų laivo valdytojui, įgaliotiniui ir kapitonui būtų pateikta su gabenimu susijusi informacija, pagal kurią identifikuojami krovinių konteineriai, kuriuose laikomos plastiko granulės, papildanti informaciją apie krovinį, kurios reikalaujama pagal Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS konvencija) VI/2 taisyklę, ir

c) prie šios dalies b punkte nurodytos informacijos apie krovinį būtų pridedamas specialus sukrovimo reikalavimas pagal 3 dalį, pagal kurį reikalaujama sukrauti krovinių konteinerius, kuriuose laikomos plastiko granulės.

([21]) 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj).

2. Jūrų laivų valdytojai ir kapitonai ir, kai aktualu, įgaliotiniai, užtikrina, kad jie turėtų sąrašą, manifestą arba tinkamą pakrovimo planą, atitinkantį iš krovinio siuntėjo gautą informaciją apie krovinį, nurodytą 1 dalies b punkte.

3. Jūrų laivų valdytojai ir kapitonai užtikrina, kad krovinių konteineriai, kuriuose laikomos plastiko granulės, būtų sukrauti po deniu, kai tai praktiškai įmanoma, arba viduje, uždengtose neapsaugotų denių vietose. Abiem atvejais tokie konteineriai yra saugiai tvirtinami, kad būtų kuo labiau sumažintas pavojus jūros aplinkai, nepakenkiant jūrų laivo saugai ir jame esančių asmenų saugumui.

13 straipsnis

Atitikties vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos, kai taikytina, į 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytose atitikties savideklaracijose pateiktą informaciją ir sertifikuotojų ir kompetentingų institucijų pagal 6 straipsnio 6 dalį ir 7 straipsnio 1 dalį surinktą informaciją, vadovaudamosi pagal 8 straipsnį suteiktomis išimtimis, vertina, ar ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai, ne ES vežėjai bei įgaliotieji atstovai, jūrų laivų krovinio siuntėjai ir valdytojai, įgaliotiniai ir kapitonai vykdo šiame reglamente nustatytas pareigas. Kompetentingos institucijos aplinkosauginius tikrinimus, be kita ko, be išankstinio įspėjimo, ir kitas vertinimo priemones vykdo laikydamosi rizika grindžiamo požiūrio.

2. Ne vėliau kaip 2030 m. sausio 1 d., o vėliau kas trejus metus valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje pateikiama kokybinė ir kiekybinė informacija apie šio reglamento įgyvendinimą per praėjusius trejus iš eilės kalendorinius metus. Informaciją sudaro:

a) ekonominės veiklos vykdytojų skaičius, pateikiamas suskirsčius pagal įmonių dydį laikantis Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB ir pagal ekonominės veiklos rūšis, jų įrenginių skaičius, taip pat ES vežėjų ir ne ES vežėjų bei transporto priemonių, kurias tie vežėjai naudoja plastiko granulėms gabenti, skaičius;

b) rizikos valdymo planų skaičius, savideklaracijų, apie kurias pranešta atitinkamai pagal 5 straipsnio 1 ir 2 dalis, skaičius, sertifikatų, apie kuriuos pranešta pagal 6 straipsnio 6 dalį, skaičius ir ekonominės veiklos vykdytojų, kurie yra registruoti EMAS arba įgyvendino 8 straipsnio 2 dalies sąlygas atitinkančią AVS, skaičius;

c) išduotų leidimų, atitinkančių sąlygas pagal 7 straipsnį, skaičius ir

d) pagal šio straipsnio 1 dalį atliktų aplinkosauginių tikrinimų ir vykdytų kitų vertinimo priemonių skaičius ir jų rezultatai, taip pat incidentų ir avarijų, apie kuriuos pranešta pagal 14 straipsnio 1 dalį, skaičius ir priemonės, kurių imtasi šiame reglamente nustatytų pareigų nesilaikymo atveju.

3. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šio straipsnio 2 dalyje nurodytų ataskaitų teikimo formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

4. Ne vėliau kaip per tris mėnesius po 2 dalyje nurodytos ataskaitų pateikimo datos Komisija, remdamasi pagal tą dalį pateiktais duomenimis, viešai paskelbia Sąjungos masto šio reglamento taikymo apžvalgą.

14 straipsnis

Incidentai ir avarijos

1. Nedarant poveikio Direktyvai 2004/35/EB, dėl incidento ar avarijos į aplinką patekus plastiko granulėms, kurios daro poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai, ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai:

a) kai aktualu, nedelsdami informuoja skubios pagalbos tarnybas;

b) nedelsdami imasi visų įmanomų priemonių, kad būtų kuo labiau sumažinti padariniai žmonių sveikatai ar aplinkai;

c) nedelsdami ir ne vėliau kaip per 30 dienų po to, kai dėl incidento ar avarijos į aplinką pateko plastiko granulės, kurios daro poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai, kompetentingoms institucijoms, kurių teritorijose įvyko tas incidentas ar avarija, pateikia šią informaciją:

i) į aplinką patekusių plastiko granulių kiekio įvertis;

ii) priežastis, dėl kurių į aplinką pateko plastiko granulių, ir

iii) priemones, kurių imtasi pagal b punktą, ir

d) imasi priemonių, kad būtų užkirstas kelias tolesniems incidentams ir avarijoms.

2. Kompetentinga institucija, kurios valstybės teritorijoje įvyko incidentas ar avarija, prireikus reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai imtųsi tinkamų papildomų priemonių, kad būtų kuo labiau apriboti padariniai žmonių sveikatai ar aplinkai ir būtų užkirstas kelias tolesniems incidentams ar avarijoms, be kita ko, surengtų konkrečius mokymus.

3. Įvykus poveikį kitos valstybės narės žmonių sveikatai ar aplinkai turinčiam incidentui ar avarijai, kompetentinga institucija, kurios valstybės teritorijoje įvyko avarija ar incidentas, nedelsdama informuoja apie tai tos kitos valstybės narės kompetentingą instituciją.

15 straipsnis

Reikalavimų nesilaikymas

1. Jei pažeidžiamos šiame reglamente nustatytos taisyklės, atitinkamai ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai, ne ES vežėjai ir įgaliotieji atstovai nedelsdami:

a) apie tai informuoja kompetentingą instituciją;

b) imasi priemonių, būtinų per trumpiausią laikotarpį užtikrinti, kad reikalavimų būtų vėl laikomasi, ir

c) laikosi visų papildomų priemonių, kurias kompetentinga institucija nustatė kaip būtinas, kad reikalavimų būtų vėl laikomasi.

2. Jei dėl šiame reglamente nustatytų taisyklių pažeidimo kyla tiesioginis pavojus žmonių sveikatai arba yra grėsmė, kad tuojau bus padarytas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, kompetentinga institucija turi arba, jeigu dėl to pažeidimo į aplinką patenka daug plastiko granulių, gali sustabdyti įrenginio ar jo dalies eksploatavimą ir imobilizuoti kelių transporto priemones, geležinkelio vagonus arba vidaus vandenų laivus arba užkirsti kelią jų judėjimui, kol pagal 1 dalies b ir c punktus bus užtikrinta, kad reikalavimų būtų vėl laikomasi.

16 straipsnis

Kompetentingų institucijų paskyrimas ir įgaliojimai

1. Valstybės narės paskiria vieną ar kelias už šio reglamento taikymą ir vykdymo užtikrinimą atsakingas kompetentingas institucijas. Po 2025 m. gruodžio 16 d. valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai kompetentingų institucijų pavadinimus, adresus ir kontaktinius duomenis, taip pat informuoja ją apie visus vėlesnius tos informacijos pasikeitimus.

2. Valstybės narės savo kompetentingoms institucijoms suteikia tikrinimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus, būtinus siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

3. 2 dalyje nurodyti kompetentingų institucijų įgaliojimai apima bent:

a) įgaliojimus susipažinti su visais atitinkamais bet kokios formos ar formato dokumentais, duomenimis ar informacija, susijusiais su šio reglamento pažeidimais, nepriklausomai nuo jų laikmenos ar saugojimo vietos, ir įgaliojimus paimti ar gauti jų kopijas;

b) įgaliojimus reikalauti, kad bet kuris fizinis ar juridinis asmuo bet kokia forma ar formatu pateiktų visą atitinkamą informaciją, duomenis ar dokumentus, nepriklausomai nuo jų laikmenos ar saugojimo vietos, siekiant nustatyti, ar nėra padarytas arba daromas šio reglamento pažeidimas, ir tokio pažeidimo detales;

c) įgaliojimus savo pačių iniciatyva pradėti tikrinimą, kad būtų nutraukti arba uždrausti šio reglamento pažeidimai, ir

d) įgaliojimus patekti į įrenginius.

4. Kompetentingos institucijos gali naudotis visa informacija, dokumentais, išvadomis, pareiškimais ar žvalgybos informacija – nepriklausomai nuo jų saugojimo formato ar laikmenos – kaip įrodymais savo aplinkosauginių tikrinimų ir kitų vertinimo priemonių tikslu.

5. Valstybės narės, kurių teritorijoje yra daugiau kaip viena kompetentinga institucija, užtikrina, kad būtų sukurti tinkami komunikacijos ir veiksmų koordinavimo mechanizmai.

17 straipsnis

Su reikalavimų laikymusi susijusi informacija ir pagalba

1. Ne vėliau kaip per 2026 m. gruodžio 17 d. Komisija, konsultuodamasi su ekonominės veiklos vykdytojų, vežėjų ir sertifikuotojų, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones ir atitinkamų nevyriausybinių aplinkosaugos organizacijų atstovais ir bendradarbiaudama su kompetentingomis institucijomis, parengia ir nemokamai bei neribodama prieigos registruotiems naudotojams, be kita ko, internetu (lengvai randamoje saityno svetainėje), viešai paskelbia informuotumo didinimo ir mokomąją medžiagą apie tinkamą šiame reglamente nustatytų pareigų vykdymą. Prireikus Komisija taip pat konsultuojasi su įgaliotųjų atstovų, jūrų laivų krovinio siuntėjų ir valdytojų, įgaliotinių bei kapitonų atstovais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad ekonominės veiklos vykdytojai, ES vežėjai ir ne ES vežėjai, įgaliotieji atstovai, jūrų laivų krovinio siuntėjai ir valdytojai, įgaliotiniai ir kapitonai gautų prieigą prie informacijos apie šio reglamento laikymąsi ir kad jie, ypač labai mažos ir mažosios įmonės, gautų pagalbą tuo atžvilgiu.

Nedarant poveikio taikytinoms valstybės pagalbos taisyklėms, pirmoje pastraipoje nurodyta pagalba gali visų pirma būti:

a) finansinė parama, be kita ko, mažųjų įmonių sertifikavimo tikslais;

b) galimybė gauti finansavimą;

c) specializuotas vadovų ir darbuotojų mokymas ir

d) organizacinė ir techninė parama.

3. Valstybės narės skatina mokymo programų, skirtų sertifikuotojų personalo kvalifikacijai tobulinti, vystymą.

18 straipsnis

Standartai

1. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi 5 straipsnio 6 dalies b punkte nustatytos pareigos, darniuosiuose standartuose, parengtuose Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 nustatyta tvarka, pateikiama į aplinką patekusių plastiko granulių kiekio apskaičiavimo metodika.

2. Prašymą parengti darniuosius standartus Komisija pateikia vienai ar kelioms Europos standartizacijos organizacijoms per 2026 m. gruodžio 17 d.

3. Jei nė viena Europos standartizacijos organizacija neapsiima parengti darnųjį standartą arba jei Komisija mano, kad pasiūlytas standartas neatitinka reikalavimų, kuriuos juo siekiama apimti, Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą metodiką nustato įgyvendinimo aktu. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 24 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

19 straipsnis

Skundų nagrinėjimas ir teisė kreiptis į teismą

1. Fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę laikomi turinčiais pakankamą interesą arba kurie mano, kad jų teisės buvo pažeistos, turi teisę kompetentingoms institucijoms pateikti pagrįstus skundus, jei jie, remdamiesi objektyviomis aplinkybėmis, mano, kad ekonominės veiklos vykdytojas, ES vežėjas, ne ES vežėjas arba jūrų laivo krovinio siuntėjas, arba valdytojas, įgaliotinis ar kapitonas nesilaiko šio reglamento.

Taikant pirmą pastraipą, turinčiais pakankamą interesą laikomi žmonių sveikatos ar aplinkos arba vartotojų apsaugą propaguojantys nevyriausybiniai subjektai arba organizacijos, atitinkantys nacionalinės teisės reikalavimus.

2. Kompetentingos institucijos įvertina šio straipsnio 1 dalyje nurodytus pagrįstus skundus ir, kai tinkama, imasi būtinų veiksmų tokiems skundams patikrinti, įskaitant asmens ar organizacijos patikrinimus ir klausymus. Jei nustatoma, kad skundas yra pagrįstas, kompetentingos institucijos imasi būtinų veiksmų pagal 5 straipsnio 3 dalį, 14 straipsnio 2 dalį ir 15 straipsnio 2 dalį.

3. Kompetentingos institucijos 1 dalyje nurodytiems asmenims, pateikusiems skundą, kuo greičiau praneša apie savo sprendimą patenkinti arba atmesti skunde pateiktą prašymą imtis veiksmų ir pateikia tokio sprendimo motyvus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytas asmuo turėtų teisę kreiptis į teismą ar kitą nepriklausomą ir nešališką viešąją įstaigą, kompetentingą peržiūrėti kompetentingos institucijos sprendimų, veiksmų ar neveikimo pagal šį reglamentą procedūrinį ir materialinį teisėtumą, nedarant poveikio nacionalinės teisės nuostatoms, pagal kurias reikalaujama, kad prieš pradedant teismo procesą būtų išnaudotos visos administracinės peržiūros procedūros. Tos peržiūros procedūros turi būti sąžiningos, nešališkos, savalaikės ir ne pernelyg brangios, taip pat pagal jas turi būti numatytos tinkamos ir veiksmingos teisių gynimo priemonės, įskaitant, kai būtina, įpareigojimą sustabdyti veiksmus.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų prieinama praktinė informacija apie galimybę pasinaudoti šiame straipsnyje nurodytomis administracinės ir teisminės peržiūros procedūromis.

20 straipsnis

Sankcijos

1. Nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1203 ([22]), valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

2. 1 dalyje nurodytos sankcijos apima finansines administracines baudas, dėl kurių pažeidimą padariusieji asmenys faktiškai netektų iš savo pažeidimų gautos ekonominės naudos.

3. Sunkiausių juridinio asmens padarytų pažeidimų atveju didžiausias 2 dalyje nurodytų finansinių administracinių baudų dydis turi būti ne mažesnis kaip 3 % jo metinės apyvartos Sąjungoje finansiniais metais, einančiais prieš metus, kuriais skiriama finansinė administracinė bauda.

4. Valstybės narės gali tuo pat metu arba kaip alternatyvą taikyti baudžiamąsias sankcijas, jei jos yra lygiaverčiai veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos kaip šiame straipsnyje nurodytos finansinės administracinės baudos.

5. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį nustatytomis sankcijomis būtų deramai atsižvelgiama į atitinkamai:

a) pažeidimo pobūdį, sunkumą ir mastą;

b) gyventojus ar aplinką, kuriems pažeidimas padarė poveikį, atsižvelgiant į pažeidimo poveikį tikslui užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį;

c) tai, ar pažeidimas yra kartotinis, ar pavienis.

6. Valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos praneša Komisijai apie 1 dalyje nurodytas taisykles bei priemones ir apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

([22]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1203 dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamos direktyvos 2008/99/EB ir 2009/123/EB, (OL L, 2024/1203, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

21 straipsnis

Žalos atlyginimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai dėl šio reglamento pažeidimo padaroma žalos žmonių sveikatai, nukentėję asmenys turėtų teisę iš fizinių ar juridinių asmenų, atsakingų už pažeidimą, reikalauti tos žalos atlyginimo ir jį gauti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės taisyklės ir procedūros, susijusios su reikalavimais atlyginti žalą, būtų parengtos ir taikomos taip, kad dėl jų netaptų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis teise reikalauti dėl pažeidimo padarytos žalos atlyginimo pagal 1 dalį.

3. Valstybės narės gali nustatyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų dėl žalos atlyginimo pareiškimo senaties terminus. Tie laikotarpiai nepradedami skaičiuoti iki tol, kol pažeidimas nesustabdomas ir teisę reikalauti atlyginti žalą turintis asmuo sužino, kad patyrė žalą dėl pažeidimo pagal 1 dalį, arba galima pagrįstai manyti, kad jis apie tai žino.

22 straipsnis

Priedų pakeitimai

1. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami:

a) I priedo 2, 3, 4 ir 5 punktuose nustatyti techniniai reikalavimai;

b) III priedo 1, 2 ir 3 punktai, siekiant papildyti arba išbraukti įrangos reikalavimus ar procedūras arba patikslinti esamos įrangos ir procedūrų techninės savybes, ir

c) II ir IV prieduose nustatytų formų elementai,

2. Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus priima remdamasi:

a) patirtimi, įgyta įgyvendinant 3, 5, 6, 7, 8, 13 ir 14 straipsnius;

b) ekonominės veiklos vykdytojų pateikta informacija apie per metus į aplinką patenkančių plastiko granulių kiekio įvertį, kaip pranešta pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedą;

c) atitinkamais tarptautiniais standartais;

d) veiklos sektorių ypatumais;

e) specifiniais labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių poreikiais; arba

f) technikos pažanga ir mokslo raida.

23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 22 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2028 m. sausio 2 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 22 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 22 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

25 straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2033 m. gruodžio 17 d. Komisija atlieka šio reglamento įgyvendinimo įvertinimą, atsižvelgdama į juo siekiamus tikslus. Komisija pateikia pagrindinių įvertinimo išvadų ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje pateikiama bent ši informacija:

a) įgyvendinant šį reglamentą sukaupta patirtis;

b) valstybių narių pagal 13 straipsnio 2 dalį pranešta informacija;

c) ekonominės veiklos vykdytojų pateikta informacija apie per metus į aplinką patenkančio plastiko granulių kiekio įverčius, kaip pranešta pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedą;

d) šio reglamento indėlis siekiant bendro tikslo iki 2030 m. taršą mikroplastiku sumažinti 30 %;

e) vertinimas, ar reikia imtis tolesnių veiksmų dėl papildomų netyčinio mikroplastiko išleidimo į aplinką šaltinių, kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas sumažinti taršą mikroplastiku;

f) naujausi duomenys ir mokslinės išvados;

g) naujausių duomenų ir mokslinių išvadų dėl plastiko granulių cheminio atsekamumo ir unikalaus cheminio pėdsako įvedimo aktualumo vertinimas;

h) šio reglamento sąveika su atitinkamomis tarptautinėmis iniciatyvomis, skirtomis plastiko granulių patekimo į aplinką problemai spręsti, visų pirma jūrų transporto srityje;

i) tam tikrų pareigų pagal šį reglamentą netaikymo ekonominės veiklos vykdytojams, kurių vykdomas plastiko granulių tvarkymas neviršija tam tikrų ribų, poveikio šio reglamento įgyvendinimui vertinimas ir ribos nustatymo vežėjams aktualumas;

j) poveikio, kurį pagal 7 straipsnį suteiktos išimtys turėjo siekiant užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, vertinimas;

k) vertinimas, kaip vežėjai, visų pirma ne ES vežėjai, laikosi šiame reglamente nustatytų pareigų;

l) įvairių informacijos teikimo, kaip nurodyta 10 straipsnyje, būdų santykinio veiksmingumo vertinimas.

2. Kai tikslinga, kartu su ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Tuo atveju, jei Tarptautinė jūrų organizacija (IMO) patvirtina priemones, kuriomis siekiama užtikrinti saugų plastiko granulių gabenimą laivais ir užkirsti kelią jūros taršai, kurią sukelia laivais gabenamos plastiko granulės, Komisija įvertina tas priemones, įskaitant poreikį užtikrinti suderinimą su tomis priemonėmis, ir, jei tikslinga, priima pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

26 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2027 m. gruodžio 17 d. Tačiau 3 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 6 dalies antros pastraipa, 16 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis ir 18 straipsnio 2 ir 3 dalys taikomos nuo 2025 m. gruodžio 16 d.

Nukrypstant nuo šio straipsnio antros pastraipos, 1 straipsnio 2 dalies d punktas, 12 straipsnis, 13 straipsnio 1 dalis, 17 straipsnio 2 ir 3 dalys bei 19 straipsnis, kiek tai susiję su jūrų laivų krovinio siuntėjais, valdytojais, įgaliotiniais ir kapitonais, taikomi nuo 2028 m. gruodžio 17 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 m. lapkričio 12 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	M. BJERRE

I PRIEDAS

ĮRENGINIŲ RIZIKOS VALDYMO PLANAS

1. 5 straipsnio 1 dalyje nurodytame rizikos valdymo plane turi būti šie elementai:

   a) veiklos objekto planas;

   b) per metus tvarkomų plastiko granulių tonų skaičius;

   c) įrenginio teritorijoje esančios vietos, kuriose gali išbyrėti granulių, nurodant, kuriose vietose rizika yra didelė, o kuriose – nedidelė;

   d) įrenginio teritorijoje esančios vietos, iš kurių granulės galėtų patekti į aplinką, ir artimiausiose aplinkinėse zonose esančios vietos, kurios galėtų būti paveiktos granulių patekimo į aplinką, abiem atvejais nurodant, kuriose vietose rizika yra didelė, o kuriose – nedidelė;

   e) tvarkymo darbai, kuriuos atliekant galėtų išbyrėti ar į aplinką patekti granulių, nurodant, kuriuos darbus atliekant rizika yra didelė, o kuriuos – nedidelė;

   f) nurodytose vietose metinis išbyrančių ir tose vietose į aplinką patenkančių granulių kiekio įvertis;

   g) veiklų, kurių metu galėtų išbyrėti arba į aplinką galėtų patekti plastiko granulių ir kurias įrenginio valdytojas galėtų turėti įgaliojimus kontroliuoti, įskaitant veiklas, susijusias su tiekėjais, (sub)rangovais įrenginiuose ir sandėliais už veiklos objekto ribų, sąrašas;

   h) darbuotojo, atsakingo už išbyrėjusių ir į aplinką patekusių granulių kiekio užfiksavimą, tyrimą ir tolesnius veiksmus, įskaitant pranešimą kompetentingoms institucijoms, kaip nustatyta 5 straipsnio 6 dalyje ir 14 straipsnio 1 dalyje, konkrečios pareigybės apibrėžtis;

   i) pakuočių ir įrangos, naudojamų siekiant užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti, aprašas ir

   j) procedūrų, įdiegtų siekiant užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti, aprašas.

2. Kalbant apie 1 dalies i punktą, pakuotės ir įranga, naudojamos siekiant užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti, turi būti tinkamos ir proporcingos įrenginio pobūdžiui ir dydžiui ir joms turi būti būdingi, be kita ko, šie elementai:

   a) prevencijos tikslais: kai tai įrenginiai, kuriuose vyksta pakavimas, pakuotės yra pakankamai tvirtos, kad atlaikytų gabenimo metu įprastai patiriamus smūgius, krovimą ir oro sąlygas; naudojamos pakuočių medžiagos tvirtumas ir pakuočių konstrukcija turi būti tinkami pakuočių talpai ir numatomai jų paskirčiai; pakuotės turi būti atsparios prabyrėjimui arba turi turėti tinkamą įdėklą ir jos turi būti patikimai sukonstruotos ir uždaromos taip, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam turinio patekimui į aplinką, kurį įprastomis gabenimo sąlygomis galėtų nulemti vibracijos arba pagreičio jėgos;

   b) sulaikymo tikslais: vietose, kuriose yra didelė išbyrėjimo rizika, turi būti įrengti surinkimo įtaisai (pavyzdžiui, padėklai, skirti išbiroms surinkti, ir požeminės surinkimo talpyklos su plieno grotelėmis), kad būtų užtikrintas lengvas ant grindų išbyrėjusių granulių sulaikymas ir išvalymas, ir plastiko granules sulaikantys nutekamųjų angų dangčiai arba tinkamos alternatyvos požeminėms drenavimo sistemoms apsaugoti;

   c) valymo tikslais: išbyrėjimo ir patekimo į aplinką vietose – vidaus ir išorės naudojimui skirti pakankamo pajėgumo vakuuminiai siurbliai, pakankami valymo įrankiai (pvz., šluotas, šiukšlių semtuvai su šluotele, kibirai, taisymo juostos), taip pat šiukšlių dėžės surinktoms plastiko granulėms ir tušti maišai.

3. Kalbant apie 1 dalies j punktą, procedūros, įdiegtos siekiant užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti, turi būti tinkamos ir proporcingos įrenginio pobūdžiui ir dydžiui ir joms turi būti būdingi, be kita ko, šie elementai:

   a) trečiųjų šalių, turinčių prieigą prie įrenginio, kad pakrautų, iškrautų ar kitaip tvarkytų plastiko granules, informavimas apie atitinkamas procedūras, skirtas užkirsti kelią granulių išbyrėjimui ir patekimui į aplinką, jas sulaikyti ir išvalyti;

b) plastiko granulių pakuočių tvarkymas taip, kad pakuotės nebūtų praduriamos; vietose, kuriose yra didelė išbyrėjimo rizika, – užtikrinimas, kad surinkimo įtaisai ir sandėliai, taip pat pakuotės ir talpyklos būtų reguliariai tikrinami, valomi ir prižiūrimi; jei iš pakuotės ar talpyklų prasiskverbia ar prabyra turinys, – užtikrinimas, kad jos nebūtų toliau naudojamos;

c) kuo greitesnis, ne vėliau kaip operacijos pabaigoje atliekamas išbyrėjusių granulių sulaikymas ir išvalymas;

d) užtikrinimas, kad įrenginį paliekančios kelių transporto priemonės, geležinkelio vagono arba vidaus vandenų laivo išorėje nebūtų plastiko granulių, ir užtikrinimas, kad kelių transporto priemonių ir geležinkelio vagonų, išvykstančių iš pakrovimo ar iškrovimo vietos, pakrovimo ir iškrovimo rampos būtų uždarytos.

4. Be to, kas numatyta 2 dalyje, ir atsižvelgiant į įrenginio pobūdį ir dydį, taip pat į jo operacijų mastą, ekonominės veiklos vykdytojai užtikrina, kad rizikos valdymo plane būtų aprašyta bent ši įranga:

a) prevencijos tikslais: kai tai įrenginiai, kuriuose vyksta pakavimas, – irimui vandens aplinkoje atsparios pakuotės; vakuuminiai žarnų ir vamzdžių sandarikliai; šakinių krautuvų, hidraulinės įrangos ar kitos pakrovimo ir iškrovimo įrangos apsauginės dangos, apsaugančios pakuotes nuo pradūrimo; įranga saugioms jungtims sukurti naudojant antrinius apsauginius barjerus; pakrovimo sistemos, kurių konstrukcija užtikrintų, kad po pakrovimo ir iškrovimo būtų galima visiškai ištuštinti perkrovimo linijas; sandarios talpyklos arba išorinės silosinės granulėms laikyti; apsauga nuo silosinių perpildymo; automatizuoto granulių transportavimo sistemos; plastiko granulių dulkių ištraukimo įranga su atitinkamais plastiko granulių dulkių filtrais arba surinkimo įtaisais; plastiko granulių talpyklų arba silosinių valymui – skalavimo vandeniui ir orui valyti skirtų filtrų arba surinkimo įtaisų naudojimas;

b) sulaikymo tikslais: antriniai surinkimo įtaisai, įrengti nuo vietų, kuriose tvarkomos plastiko granulės, iki įrenginio ribų, aplink įrenginį ir sujungimo vietose, kai plastiko granulės yra perkeliamos; nutekamųjų angų dangčiai, kurie sumontuoti visose pastatų viduje grindyse esančiose drenavimo sistemose ir visose ant išorinių paviršių (pavyzdžiui, ant betoninių cokolių, asfaltuotų kelių ir grįstų pėsčiųjų takų) esančiose drenavimo sistemose ir kurių skylučių matmuo, kai tinkama, būtų mažesnis nei mažiausių vietoje tvarkomų plastiko granulių matmuo; paviršinių vandenų drenavimo arba filtravimo sistemos, skirtos pagrįstai numatomam užtvindymui ar audrų poveikiui valdyti; nuotekų valymo sistema; uždaros talpyklos išbyrėjusioms plastiko granulėms ir tuščioms pakuotėms; zonos, kuriose taisomos arba tvarkomos pažeistos pakuotės; grindys ar požeminės patalpos pakrovimo ir iškrovimo zonose, netrukdančios surinkti išbyrėjusias granules;

c) valymo tikslais: pramoniniai vakuuminiai siurbliai; specialios talpyklos, skirtos surinktoms išbyrėjusioms plastiko granulėms laikyti, kurios būtų uždengtos, paženklintos ir apsaugotos siekiant, kad daugiau granulių neišbyrėtų ir nepatektų į aplinką, be kita ko, skirtos įrenginio artimiausiose aplinkinėse zonose esančiose vietose randamoms plastiko granulėms laikyti; tvirti surinkimo maišai.

5. Be to, kas numatyta 3 dalyje, ir atsižvelgiant į įrenginio pobūdį ir dydį, taip pat į jo operacijų mastą, ekonominės veiklos vykdytojai užtikrina, kad rizikos valdymo plane būtų aprašytos bent šios procedūros:

a) prevencijos tikslais: tam tikrose pakuotėse gabenamų plastiko granulių kiekio apribojimai; padėklų, skirtų išbiroms surinkti, naudojimas perkrovimo taškuose ir pakrovimo bei iškrovimo metu; aiškūs protokolai, kurių būtų laikomasi atidarant, pripildant, uždarant ir sandarinant talpyklas pakrovimo proceso pradžioje ir pabaigoje; prevencijos procedūrų veiksmingumo fizinis tikrinimas ir stebėsena; ES vežėjams ir ne ES vežėjams taikomos priėmimo ir išvykimo procedūros; plastiko granulių dulkių prevencijai skirtos procedūros ir priemonės;

b) sulaikymo tikslais: nutekamųjų angų dangčių, paviršinių vandenų drenavimo arba filtravimo sistemų reguliarus tikrinimas, valymas ir priežiūra; transporto priemonių, išvykstančių iš veiklos objekto arba į jį atvykstančių, iš veiklos objekto į išorę nukreiptų vandens infrastruktūros dalių ir veiklos vietos perimetro tvorų, esančių viešose vietose, reguliarus tikrinimas ir valymas, kai taikytina; nesandarių pakuočių ar talpyklų skubus pakeitimas arba sutaisymas; nuotekų valymo sistemos priežiūra;

c) valymo tikslais: kai išbyrėjusios plastiko granulės surenkamos, jei įmanoma, jos pakartotinai naudojamos kaip žaliava, kad būtų sumažintas išteklių švaistymas; jeigu išbyrėjusios plastiko granulės negali būti pakartotinai naudojamos kaip žaliavos, jos surenkamos ir šalinamos pagal atliekų teisės aktus.

6. Į ekonominės veiklos vykdytojų, kurie yra vidutinės ar didelės įmonės ir eksploatuoja įrenginius, kuriuose praėjusiais kalendoriniais metais sutvarkytų plastiko granulių kiekis buvo lygus 1 500 tonų arba šią ribą viršijo, rizikos valdymo planą taip pat įtraukiami:

   a) elementai, kurie turėtų būti bent kartą per metus peržiūrimi oficialiuose vadovybės posėdžiuose, įskaitant į aplinką patenkančių granulių kiekio įvertį ir jų patekimo priežastis; prevencinė, poveikio švelninimo ir išvalymo įranga bei įdiegtos procedūros ir jų veiksmingumas;

   b) informuotumo didinimo ir mokymo programa, pagrįsta konkrečiomis darbuotojų funkcijomis ir pareigomis, dėl prevencijos, išbyrančių granulių sulaikymo ir išvalymo, įrangos montavimo, naudojimo ir techninės priežiūros, procedūrų vykdymo, taip pat į aplinką patenkančių plastiko granulių kiekio stebėsenos ir pranešimo apie tai;

   c) procedūros, pagal kurias vairuotojai, tiekėjai ir subrangovai informuojami apie atitinkamas granulių išbyrėjimo ir patekimo į aplinką prevencijos, sulaikymo ir išvalymo procedūras.

II PRIEDAS

ATITIKTIES SAVIDEKLARACIJOS FORMA

. . . . . .

(ekonominės veiklos vykdytojo vardas ir pavardė / pavadinimas ir adresas)

Prisiimdamas (-a) visą atsakomybę, patvirtina, kad plastiko granulių tvarkymas įrenginyje, esančiame……(adresas), kurio registracijos numeris (jei yra) yra ……, atitinka visus 2025 m. lapkričio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2025/2365 dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos siekiant mažinti taršą mikroplastiku reikalavimus.

Pasirašydamas (-a) šią deklaraciją patvirtinu, kad priemonės, išdėstytos rizikos vertinime, kuris buvo atliktas …… (data), yra įgyvendintos.

Pasirašyta …… (vieta), 20… m. … … d.

Parašas

III PRIEDAS

ES VEŽĖJŲ IR NE ES VEŽĖJŲ VEIKSMAI

Priemonės, kurių turi imtis ES vežėjai ir ne ES vežėjai, ir įranga, kurią jie turi įdiegti:

1) prevencijos tikslais: vertinimas per pakrovimo ir iškrovimo operacijas ir po jų, siekiant įsitikinti, kad plastiko granulės yra tinkamai pašalintos nuo transporto priemonių ir krovinių konteinerių išorės prieš jiems paliekant įrenginį ir kad transporto priemonių pakrovimo ir iškrovimo rampos būtų uždarytos joms paliekant įrenginį; aiškus informavimas apie saugaus sukrovimo reikalavimus; vizualus plastiko granulių pakuočių vientisumo tikrinimas prieš kelionę; užtikrinimas, kad, siekiant nepradurti pakuočių, būtų naudojamos, pavyzdžiui, šakinių krautuvų / hidraulinės įrangos apsauginės dangos; bet kokio prasiskverbimo į išorę per gabenimo operaciją prevencija, užtikrinant, pavyzdžiui, kad transporto priemonės būtų techniškai tinkamos ir kad krovinių konteineriuose, jei būtina, būtų papildomai naudojami tinkami sandarikliai; krovinių skyrių, krovinių konteinerių ir priekabų reguliarus valymas siekiant kuo labiau sumažinti išbyrėjusių plastiko granulių patekimą į aplinką; krovinių skyrių, krovinių konteinerių ir priekabų angų ir vientisumo vizualus tikrinimas prieš kelionę ir, kiek įmanoma, per kelionę, be kita ko, daugiarūšio transporto terminaluose, geležinkelių terminaluose, vidaus vandenų uostuose ir jūrų uostuose, siekiant sulaikyti plastiko granules ir kuo labiau sumažinti išbyrėjusių granulių patekimą į aplinką;

2) sulaikymo ir valymo tikslais: kai įmanoma, pažeistos pakuotės pataisymas gabenimo metu ir likusių plastiko granulių sulaikymas krovinių skyriuje; išbyrėjusių plastiko granulių surinkimas į uždaras talpyklas ar maišus, kad būtų galima jas tinkamai pašalinti; jei plastiko granulės gabenamos piltinių produktų cisternose – bokštinės cisternos apatinės angos (piltuvo) atidarymas tik patekus į valymo zoną; talpyklos įdėklo keitimas tik tinkamose ir neviešose vietose, kur galima sulaikyti bet kokias išbiras; pranešimas atitinkamoms institucijoms, pavyzdžiui, atitinkamoms tarptautinėms ir nacionalinėms ekstremaliųjų situacijų valdymo institucijoms arba tos valstybės narės, kur jų pateko į aplinką, aplinkos apsaugos institucijoms;

3) įranga transporto priemonėje: bent vienas nešiojamasis apšvietimo prietaisas, rankiniai įrankiai (pvz., šluotos, šiukšlių semtuvai su šluotele, kibirai, taisymo juostos ir kt.); uždaros surinkimo talpyklos / tvirti surinkimo maišai.

IV PRIEDAS

ATITIKTIES SERTIFIKATO FORMA

. . . . . (vardas ir pavardė / pavadinimas),

kurio (-ios) registracijos numeris yra…… ir

kurio (-ios) akreditacija apima…… (NACE kodas),

Patikrinęs (-usi) įrenginį, priklausantį ekonominės veiklos vykdytojui ……. (vardas ir pavardė / pavadinimas), esantį ……., kurio registracijos numeris (jei yra) yra ……., pareiškia,

kad tas įrenginys atitinka visus 2025 m. lapkričio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2025/2365 dėl plastiko granulių patekimo į aplinką prevencijos siekiant mažinti taršą mikroplastiku I priede nustatytus reikalavimus.

Pasirašydamas (-a) šią deklaraciją, patvirtinu, kad:

— vertinimas atliktas laikantis Reglamento (ES) 2025/2365 reikalavimų ir apėmė patikras vietoje, atliktas … (datos),

— vertinimo išvados patvirtina, kad nėra jokių įrodymų, jog nesilaikoma Reglamento (ES) 2025/2365 reikalavimų.

Pasirašyta …… (vieta), 20… m. … … d.

Parašas ir antspaudas arba skaitmeninis parašas

V PRIEDAS

INFORMACIJA, KURI TURI BŪTI PATEIKIAMA PAGAL 10 STRAIPSNĮ

Kenksminga aplinkai – vengti patekimo į ją